

3/2/07

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 23-వ తేది సోమవారము } No. 96
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస శుద్ధ షష్ఠి. } సంచిక ౯౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
జ్యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
జురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు సంచలనమిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-4 0-10-0

డబ్బా 1-4 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో!

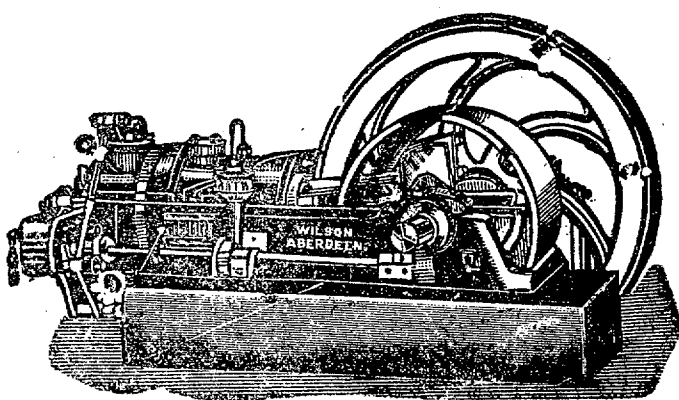
6, 7 తంటు శెట్టిపీఠ్రి, మద్రాసు
శాఖ

109, ఫ్రీరీడ్జ్, ఫోర్ట్, బొంబాయి

ప్రసిద్ధి కెక్కిన విల్సన్ గ్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో స్థాపించును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజెంట్లు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపీఠ్రి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

యా యింజనులు శాంతిలో పైపు
తోను, కొలు స్థానింగు పైపుతోను 7
గుర్రములు వోర్సు పవరుమొదలు రో
గుర్రముల వోర్సు పవరువరకు యెల్లప్పు
డున్న స్థానాలో సిద్ధముగా నుండును.
అన్ని సామానులు చాలా జలముగాను,
తెంపరు గలవిగాను వుండును. (కూ
డా యింజనుల ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంత
మట్టి చమురుతోనైనను అతి తృప్తికర
ముగా పనిచేయును. భరణు అతి
సరళము.

4887

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi. 437

ప్రకటన

సూపర్ వైజరయిన దేవరకొండ సీతారామ
య్యగారు యాకంపేసితో చేసుకొనిన ఒడంబడిక
రద్దు కాబడినప్పుడు బాపట్ల ఆఫీసులోనుండి యుం
డిరి. తెనాలి ఆఫీసులోనుండి తొలగించబడినను
వార్త తప్పిదమని గ్రహించవలెను.

ఎన్. గంగరాజు, మేనేజింగ్,

డైరెక్టరు, ది మైసూరు అగ్రికల్చరల్

డైరెక్టరేట్ ఫారంకంపెనీ లిమిటెడ్.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నాకర రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1.
2045) చాక్లరు శ్రీహరి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

అత్యద్భుతము! ఆశ్చర్యము!! అమోఘము!!!

ఇదివర కెన్నడు ఈదిగువ తెలుపబడినట్టి బహుమతి సామానులు మీరు కని, విని యుండరు
అప్పుడే సగముభాగము విక్రయమైనది. ఆలశ్యముచేసిన ఆశాభంగమగును. ప్రస్తుతము కొనలేనివారు
సహితము ఒకడభా చూచి ఆనందింపుడు. గాన ప్రతియొక్కరు ఒకడభా మా ప్రదర్శనశాలకు రా
గోరెదము.

బహుమతి నివృత్తిగన బంగారు గోయరములు, ఇవిలేవన్ దంకం బ్రష్టు, దువ్వెనలు, అద్దములు, కట్టలు, పెండ్లి ఫోటో
ఫ్రేములు, నవీనరకము పెండ్లి టీ, కాఫీ సెట్లు మున్నగు పేలైన సరకులు సరసముగా విక్రయించబడుచున్నది.

తెలివిలాసము

"ఉమ్మిడియార్"

తెలిఫోన్ నెం 2802.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైన్సబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

లిజర్డ్ ఫౌంటెన్

కలము

100 విభిన్నరకములు

తయారగుచున్నది

Sole Representative
for India, Burma and
Ceylon:- Alfred W.
Brooke, (Eastern) Ltd.,
P. O. Box 375,
Bombay.

HARDWEAR PEN CO.

శనివారమునుండి పోవకమును వే మిఠల పెంట్లకుల గురించి తగుతగ్గ వహింపుడు.

పెంట్లకులు దున్నవతో పూడివచ్చునంతవరకు ఆలసితము ను పెంట్లకులు చెడిపోవుటకు అవినీతిగ్రహింపుడు

కామినియా ఆయిల్

తలపెంట్లకుల బాధలన్నింటికీ దివ్యామృతము

పెంట్లకులను కాంతినిహింపగాను, చిట్టిపొవులు విడుచుగానుండునుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద రక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈనులభవదలిన శరీరే శరీరమవును. మిఠలకులకు తలవలె అందముగా చేరునునో, కలకు చల్లదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మిఠలకులకు నెట్లు అధిక కృతగలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతిపట్టణములోను, వత్సలలోను, మహానాదాలవలననన, కరివళిదనమును అమ్మవారలందరిననను నొనరును. మిఠల వర్తకులయొద్ద కొనుగత్తుడు, కామినియా ఆయిల్ లో అని చూచి మరికొనుడు.

సీసా 1-కి నెల. రు 1-0-0 పోస్టేజి 0-6-0 (కర్ణాటక, సీసా 2 కి రు 2-12-0 పోస్టేజి 0-12-0)

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కానుట మరువకుడు.

మీదనువులమీదగాని, కేలు దుమలమీదగాని రెండుమూడు చక్కలు ఆటోధిల్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల వరిమగములను, పెదవల్లి నట్టినట్లును. పెండ్లినమయములందు బంధువులందరినీ పంతోషపరచుటకు, ఆటోధిల్ బహారు తప్ప మరెవరైనా కానరాదు. శరీరే ఒకసీసాకొని, కాని అద్భుతపరిమళము అనుభవించుడు.

1/2 కొన్ను ఓటోధిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 ట్రామా " "	" 0-12-0

నమూనా సీసారెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. సువాసన కార్డు 1-కి లగా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

285, కామ్యూనుకీడు మార్కెట్టు, బొంబాయి నెం 2.

128

ఇంటివము, వరముల లలహము

రక్త శోధి

Deschiens' syrup

నీరవుల ఉపయోగించును.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపడినది, 30,000 వైద్యులచేతకొనియున్నది. దెప్పిచ్చు, కాటా అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చక్కము.

To be had of all Chemists (Wholesale C. T. HARI & Co., 174 Broadway Madras

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయహర కసూరి మాత్రలను

Regd

Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీద బిక్కిలి తృప్తి నొందినదని మా నిశ్చయభిప్రాయము. (తెలిసినను ఆరుగరేలు మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము. 504, వా 801

ఇది మేలైనకసూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పిండులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాత్రికముగా తయారు చేయబడినది. తంబూలులతో గాని, బిడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలుదిగములు, దగ్గులు, శీతలము, ఆజిర్గము, ప్లేగు, కడుపుబ్బాగు, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెము, క్రక్కల కూర్పు, అగ్నిహింసము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగునాటికి వైద్యాయుధమనలే పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతవహనము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప వర్ణప్రసాదము. 250-800 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0-4-0 పోస్టు 4 రు 0-4-0 జి. పోస్టు ఖర్చుతో 6 పమా రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0

భిషగ్గరన్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్రేటరు. శ్రీ సీతారావు వైద్యుల, మైసూరు

చెన్నపురి కార్పొరేషను

మురికికాల్వలో మృతులైన కార్మికుల కుటుంబములకు పరిహారము

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు

చెన్నపురి కార్పొరేషనుపతి నిన్న సామాన్యము ది.బ. గోపతి వారాధిరామ మి చెట్టిగారి బాధ్యతతో నెం పమావేళ మునుపును కార్పొరేషను పరిపాలనను నిర్వహించే ప్రభుత్వమువారు గావించిన విమర్శనగరించును, "ఇటీవలి వ్యాయక్ భావనలకు ముగిసిన పంకింపు స్వేచ్ఛలలో వివచాయువులచేతుర యించిన మాత్రల కటాంబముల కొనుగత్తల పరిహారము గురించియు చర్చ జరిగెను. ఇభాకార్యక్రమము (పారితోషకులతోడనే, చెప్పివెలిచెట్టిగానూ వ్యాయక్ భావనలకు ముగిసినకాల్వలలో వివచాయువులచే మరణించిన మాత్రల కటాంబములలో నొక్కొక్క కటాంబమునకు రు 1000 ల పరిహారము నిర్ణయించినదని తాను నోటిను నొసగిన ప్రతిపాదనను ఆశ్చర్యపరచినయముగా గైకొని చర్చించుట కనమతి నొసగబడినదని గోంగూ ప్రభవారంగీకరించిరి. అందువలన నధ్యక్షుడు సాయంత్రము 6 గ. 40 ని. ల కీవిషయము చర్చకు గైకొనబడునని ప్రకటించిరి.

విజ్ఞులు కార్యక్రమపట్టికయందు దుదహరింపబడిన రీతిని స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు జరిగెను టి. గుండరరావు నాయకులుగా పోటీయన విజ్ఞుస్థాయిసంఘమునకు డి. ఎం. రీతు గారును విద్యా స్థాయిసంఘమునకు సజ్జా ముసాహిచెట్టిగారు : భువంగ సెన్నుకొనబడిరి. జిల్లా విద్యాసంఘమునకు, కార్పొరేషనుకు ప్రతినిధిగ కృష్ణదాసు లాలాగారు తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి.

నిబంధనలు

ఆహారపదార్థముల విక్రయముగరించుచు, బజారు ఏర్పాటులగురించియు, దోచి ఖానాగరించుచు, వ్యాధుల విచారణ పదక్షల గురించియు తయారుచేయబడిన చిట్ట నిబంధనలు తరువాతి చర్చకువచ్చెను. ఈ నిబంధనల నన్నిటిని ఆయావిషయములకు సంబంధించిన స్థాయిసంఘములవారి కిఫాయత్కారకు పంపవలసినదని వి. చక్రపై చెట్టిగారు తపపాదించగా నంగీకరింపబడెను.

పరిసాలనానివేదికపై ప్రభుత్వవిమర్శ

1926-27 సం॥ కార్పొరేషను పరిపాలనానివేదికను విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు గావించిన ను తక్షణ తిరచాత చచ్చుకు వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి యాత్మకపునచ్చి చాలకాల మైనదరియు ఇపుడానివేదికను చర్చించుటలన ప్రయోజనము కలుగునుండని నుడువును వి. చక్రపై చెట్టిగారు తయారు చేయవలసినదిగా నొసగిరి. డా॥ వి. ఎస్. మల్లయ్య గారు సమాధానమిచ్చుచు, టి. చక్రపై చెట్టిగారు చేసినయెడల ప్రభుత్వమువారి విమర్శల నంగీకరించి టి. చక్రపై చెట్టిగారు ప్రభుత్వమువారి విమర్శలలో తీవ్రముగా వాదించుట గావించుటలనుబట్టి వానిని చర్చించుటలనెని నుడువును ప్రస్తుత మాచర్చను నిలిపి రాజ్యపు సమావేశమున నీ విషయము మొదటి యంశముగ గైకొని చర్చించవలసిన దని ప్రతిపాదించిరి.

కె. శ్రీరాములు నాయకుగారు, చక్రపై చెట్టిగారి సూచన నెదుర్చుచు, ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము మొదటి అం దినపుడు, చాల అంది సభ్యులకు, కుంత్రిగారిని మ్రొంగివేయలే ననునంత యాగ్రహము వచ్చినను నుడువును ఇపు డా యాగ్రహ మంతయు చల్లారిపోవుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి.

సాని వెంకటాచల చెట్టిగారు చర్చకు మరియొక దినము నకు నిలిపియుంచుననెను ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు అంగువలన ప్రయోజనము లేదనియు, వెంటనే చర్చించవచ్చుననియు నుడి గిరి. ప్రభుత్వమువారి విమర్శలలో 42, 46 వేరాలలో మాత్ర మే సభ్యుల కాత్మేషణీయములను ఆశోపణలు గలవు. పారగ ర్యనిర్వహణకున దిక్షేపించిన కార్పొరేషనులో పార్టీ రాజకీయముల ప్రవేశ పెట్టుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు దాఖాపించిరి. తమపనినిదాము జూరుకొనక ప్రభుత్వమువారు రనపరము గ నిట్టి యధిక ప్రపంగమునకు నిలు వింతగవున్నది. సానిక సంస్థలయందు నీరాజకీయ సాలక భేదములను ప్రభుత్వమువారి చే చ్చిపెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు నూచించిన దోషములు సానిక కుంస్థలయెడల వారని అం దిం చు ను న్న పద్ధతే కారణముగాని ఇతర మేమియు కారణముగాదు. ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానమున్నంతవరకు ఈ పాక్షిక వివాదము లిటులనేయుండి తీరను. అంతమారముపోసేల, ప్రభుత్వవర్గమునందును, కాసనసభలందును ఇట్టిపాక్షిక విభేదములేవా. ప్రభుత్వమువారివిషయమున కార్పొరేషనువారికి నిరీచెప్పబూతకొనుటకునుండు తాను నిరీచిపెట్టకొనుటమేలు అని వెంకటాచల చెట్టిగారు నుడిగిరి.

జి. ఎ. సతేశ్వరగారు పెంకటాచలం శైలిగారి వాక్యములను బుద్ధిచూపుచు, మంత్రములను, ప్రభుత్వమువారును పాట్టి పద్ధతులపై సానిక సంస్థలకు సభ్యులను సామి నేమను చేయుచున్నంత కాలమున సానిక సంస్థలయందు పాక్షికవివాదములు వ్యాపించుచునేయుండునని నడిపిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారును పైవిధముగనే మాటలాడుచు పదరు విమర్శలను వ్రాసినవ్యక్తి తానే పాక్షిక రాజకీయ భేదబుద్ధితో వ్రాసినట్లు దాని ధోరణివలన స్పష్టపడుచున్నదనియు, ఆయుత్తరవును చిత్తుకాగితముల బట్టలతో దాఖలుచేయుట చిత్రమనియు నడిపిరి.

పిమ్మట మల్లయ్యగారి ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టగా సత్యధిక సంఖ్యలచే నామోదించబడినది.

జంతుప్రదర్శనశాలలో రు 6200 ల వెచ్చించి, జంతువైద్యశాలయొక్క నిర్మించుటకు సభవాకు తీర్మానించిరి.

నగరమున కల్లుదుకాణములు

జి 1-10-28 నుండి చెన్ననగరమున 57 కల్లుదుకాణములు తెరువబడునని తెలుపుచు, ఆయా కల్లుదుకాణముల సేర్వరచుటకు నిర్ణయించబడిన ప్రదేశముల పరిధియను కాన్పిరేవును వారి కేమైనయాపై పంటలు గలవాటిని క్రిష్టియను చెన్నపురి కలెక్టరుగారు వ్రాసినతేఖెలకు వర్తకు నచ్చెను.

ఇదివరకు కాన్పిరేవునవారి కివిషయమున గలిగిన అనుభవములనుబట్టి, ఈవిషయమున కాన్పిరేవునవారికి యభిప్రాయమును తెలుపబూనుకొనలేదని కలెక్టరునకు దెలియజేయవలసినదని సామి పెంకటాచలం శైలిగారు రుపపాదించగా సభ వారంగీకరించిరి.

ఇటీవల ఆగ్నిప్రమాదములవలన పరకురామపీఠియైన గృహములను తిరిగి నిర్మించుకొనుటకు యాగృహములకు గ్రాంటు నొసగువిషయమై కొంతవర్షముగలిగిన పిమ్మట ఆంగీకరించబడినది.

1927-28 సం॥ నందు విరాళములకొరకు ధర్మసంస్థలలో కొన్నిగడుపు దాతలపిమ్మట దరఖాస్తులపెట్టుటచే విరాళముల నిరాకరింపబడినది స్థాయిసంఘమువారు తెలిపిరి. ఈవిషయమై చర్యజరుగుచుండగా 6-45 గంటలగుటచే చర్చ నిలిపి, తెల్వవారి చెట్టిగారి తీర్మానము వర్తకు దీనుకొనబడినది.

మురుగుకాల్వలో మరణములు

లాకా తేజనద్దను ముగురుకాల్వలో విషవాయువువలన మరణించిన అయిదుగురి కాన్పిరేవును పనివారి కుటుంబములకును ఒక్కొక్కరి కుటుంబమునకు రు1000లవలన పరిహారము నొసగవలసినదనియు, పదరు మరణముల కారణమునుగురించి విచారణనుజూపి, వెకమిద నిట్టివి జరుగకుండ తగుబాగ్రతువును కొనవలసినదనియు, కమిషనరుగారి సీసభవారుగారు "మీరు" అను ప్రతిపాదనను తెల్వవారి చెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారు, "పదరు కుటుంబములకు యావజ్జీవము పెన్నను నొసగుట కేర్పాటు చేయవలసినదని ప్రతిపాదించుచు ఒకే మొత్తముగా నొసగిన యెడల, పదరు కుటుంబములవారా మొత్తమును అచిరకాలముననే దుర్యయ మొనర్చి, తరువాత చిక్కుపడుచు రని తెలిపిరి.

వి. చక్కరై చెట్టిగారు, మరణించినవారిలో (1) గోవిందు (2) నాదమని (3) మునుస్వామి (4) కన్నన్ అనువారి ఒక్కొక్కరి కుటుంబమునకు రు 600 లవలన, కె. గుర్రువయ్యగారు అను వారికి కుటుంబమునకు రు 1,200 లను పరిహార మొసగవలసినదని ప్రతి పాదించుచు, కార్మికుల పరిహారచట్టము ప్రకారము మొదటి నల్లరకు వరసగా రు 480 రు 450 రు 450 లు ఇచ్చితిరవలెనని కాన్పిరేవును కమిషనరే తెలిపెననియు, పదరు కార్మికుల దుర్మరణమువలన వారికుటుంబములకు గల్గిన దుస్థితికగురించి కొంచె మధికముగచేర్చి తానుపాదించిన మొత్తము నొసగవలసినదనిగోరిరి.

పదరు మంత్రుల కుటుంబముల కొసగవలసిన వడ్డపరిహారపు మొత్తమును నిర్ణయించవలసినదని లేబరుకమిషనరుగారి రుపపాదనని రంగరామనాథముగారు ప్రతిపాదించిరి.

సింగారశేఖరచెట్టిగారు, ప్రతిపాదనలపై మాటలాడుచు, ఒకే మొత్తముగా నొసగినయెడల వారు దుబారాచేసి పాడుచేసుకొనెదరని నడువుట ఆశ్చర్యమనియు, దుబారాచేయువారు ధనికులలోను పెదలలోను గూడ గలరనియు, పెదలకంటె ధనికులే ఎక్కువ దుబారాచేయుందు రనియు నడిపి, కాన్పిరేవునువా రొసగదలచిన మొత్తమునంతయు నొకేనా రొసగవలసినదని తెలిపిరి.

టి. పి. మిశాక్షిణుందరం, బుర్రా సత్యనారాయణ, డా. మల్లయ్య, శ్రీ రామ లు నాయుడు గారు, కాన్పిరేవునువా రొసగవలసి యున్నదని కాన్పిరేవును కమిషనరు తెలిపిన మొత్తమును కార్మిక పరిహారశాసనమునందు విధింపబడిన రీతిని లేబరు కమిషనరువద్ద నిలువ చేయవలసినదని గోరిరి.

పరిహారమొసగు విషయము లన్నియు పరిహారముగు వర్తకును, మరణించిన కార్మికుల కిదివర కొసగబడు వేతనములతో క్షరమానముగ మొత్తమును ప్రతిమాసమును వారికుటుంబములకు తీర్చుటగా చేర్చింపవలెనని, రోజుగారు ప్రతిపాదించిరి.

ది ఆంధ్ర ఇక్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

(1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అధున.

(2) 1927 సంవత్సరములో మరణము వల్లగాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయిమ్ములలోక పోవుట కుభూతము.

(3) ఖర్చులు పీరియదు ఆదాయములో మొదటి సంవత్సరం 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది విశేషమునకు దాఖలా.

"భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కనుపరచుట అధున. ఆంధ్ర ఇక్సూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలగుట శ్రవంసనీయును" (స్టేటుస్ కే వ్రాతక.)

వలకుబడి గల ఏజెంట్లు జీతము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల

వారి ప్రసిద్ధశాస్త్రీయ ఆయుర్వేదాపధములు.

జీవామృతము

(రిజిస్టరు)

బలహీనతచే కలుగు శేవాధి నైనను నిరోధించి, దేహమున కమితమును పుష్టి, కొత్త మంచి రక్తమును, నరములకు పటుత్వమును, పిరవృద్ధిని, భీమబలమును ప్రసాదించు శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకాపధము

వెల సీసా రు. 3-4-0.

కర్పూరాద్యరిషము

(రిజిస్టరు)

విషూచి సంజీవినివటి

ఎంత తీవ్రస్థితియందున్న కలరా యను వాంతి భేదినైనను రూపు మాపు దివ్యాస్త్రములు. 30 సంవత్సరములనుండి భారత వర్షమునందలి ఎందర ప్రాణులనో రక్షించినవి.

వెట్టు 1-కి రు. 1-2-0.

నెల్లూరు, బెంగళూరు, తెనాలి, గుంటూరు, బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, ఏలూరు, రాజమండ్రి, రాజోలు, సికింద్రాబాదులందు గల మా ఏజెంట్లందరి యొద్దను మా జెంపగుములు దొరకగలవు. తదితర ప్రాంతముల ఏజెంట్లు కావలెను. కోరువారికి కేటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము (రిజిస్టరు)

151, గోవిందప్పనాయకబిడి
తపాలాపెట్టె నెం. 287.

మదరాసు.

తెలిఫోను నెం. 2191.
కంటి నిలాసము "పండిట్"

డి. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీచెప్పదము

మానద అన్ని విధములయ్యి బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయమునకు స్థాకులతో యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వరాగములు ఆసలంజాతిలోను యిమిలేమనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ బ్రాహ్మణులకు వుపయోగించు ఆకురాట్ట, గాజులదిమ్మలు వగయిరాలు అన్ని పని సామానును సరసమున్న ధరలకు విక్రయించబడును. వకసారి మాత్రం వ్యాపారము చేసిన మానమ్మకము మీకే తెలియును.

ప్రాప్రయిటరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

3962

మేలైన పోర్టులాండు సీమెంట్

(నెమలి మార్కు)

మునిసిపాలిటీలు, రైల్వేలు, ఎంజినీరులు, కంట్రాక్టరులు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి తామిందుచున్నారు.

గట్టిగా నుండుటయందు నుప్రసిద్ధమైనది, ధరసరసము. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. 4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అండు కో, 140, ఆదియప్పనాయకనీపిడి, మద్రాసు.

కాన్పిరేవును కమిషనరు వైన నూచించిన పరిహార మొత్తములను లేబరు కమిషనరునకు చెల్లించి, కాన్పిరేవును వారు, ప్రత్యేకముగా, పదరు పరిహారములలో పరిశమానమును మొత్తములను చెప్పించి కాన్పిరేవును దీరెంపరజును కొని వాని వైవయ్య వడ్డేని, వారి కుటుంబములకు మానవారీ ఫెక్షనుగా నొసగుచుండవలసిన దని సామి పెంకటాచలం శైలిగారు ప్రతిపాదించిరి.

కొంత చర్చజరిగిన పిదప, సామి పెంకటాచలం శైలిగారి, రోజు గార్ల ప్రతిపాదనలు పీకపోయెను. చక్కరై చెట్టిగారి ప్రతిపాదన నెట్టెను. అంతటితో సభ ముగిసెను.

అమృతనరు పాకీవాండ్ సత్వె

అమృతనరు జూలయి: 21 నాయకులు మధ్యవర్తులుగ నుండి పాకీవాండ్ సత్వెకట్టు రద్దుచేయించిరి. సత్వెకాలము నందు దినమునకు 14 అచాల-నొప్పన కూలియిచ్చి 100నుండి ఖైదీలకు మునిసిపాలిటీవారు తెప్పించి పనిచేయించిరి.

(ఫీచరు)

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు

4652

1565

వృత్తిపూరితముద్రణముతాలాకు ఈక్రింది గ్రంథములు విడిగా అమ్మబడును. కొలదిగ్రతులే యుండుటచేత కావలసినవారు వెంటనే ఆర్డరు పంపవలెను.

ప్రహ్లాదనాటకము (అలంకములు) వెల 1-8-0

కర్పూరముకజరి రెండవభాగము 326 పుటలు 2-0-0

ప్రహసనముల సంపుటము, కాలికోదేందు 1-0-0

పోస్తేటి, వి.పి. కర్వులు కొనువారే భరించవలెను. మూడు పుస్తకములు కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలాను.

రాజమహేంద్రవర్మ, పాలకోడేటి గురుమూర్తి, 15-8-28. వృత్తిపూరితసంఘ కార్యదర్శి.

ఫోర్టు నెంటుజారి గెజిటు

స్వామిశాఖ.

డి. బి. టి. వరదరాజులు వాయుడుగారు మద్రాసు కేటో ఆవరీ (పెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటు పదవికి రాజీనామా యిచ్చినందున ఆధికారములనుకూడ గవర్నరుగారు తీసివైచిరి.

మల్లాది శ్రీరామ శాస్త్రిగారు వేటపాలెము గంటూరు జిల్లా యందు 'స్పెషల్' మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి. శ్రీ రామచంద్ర ప్రసాదుగారు గంటూరునందు 'స్పెషల్' మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

సానిక ప్యపరిపాలనశాఖ.

భాక్ సాహెబ్ మహమ్మద్ బిందాసాహెబ్ మొహాజీర్ బహదూర్ మద్రాసు కార్పొరేషను రివెన్యూ ఆఫీసరుగారు 27-7-28 తేదీనుండి డి. బి. టి. వెంటబాబారాయణ వాయుడుగారు సెలవునొకొననందున వారిస్థానే కవివనరుగ వని చేయుటకు నియమింపబడిరి.

మహమ్మద్ అబ్దుల్లా భాక్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు గంజాం జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రివ. బాక్. టి. తాడ్యాకగారు కడప, రివ. డి. నేయూల్ పాస్టరుగారు కర్నూలు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

సి. ఆదివారాయణరావు ఎం. బి. డి. ఎస్. గారు విశాఖ పర్వము మెడికలు కాలేజీలో అసిస్టెంటు ఫిజియాలజీ ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

రా. బి. పి. కృష్ణసామి ఎం. బి. సి. ఎం. గారు ఈనెల 1 తేదీనుండి విశాఖపట్నము మెడికలు కాలేజీలో ఫిజియాలజీ ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

వి. పద్మనాభ కామత్ ఎం. ఎమ్. ఎస్. గారు సెలవు అఖరున కడపజిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగా వనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

నోటిఫికేషన్లు

అనంతపురం జిల్లాలో మడకసిరా తాలూకాలో ఎ. కృష్ణమూర్తిరావుగారును హిందూపురం తాలూకాలో ఎం. వెంకట రమణప్పగారును గొల్ల పంచాయతీల ఏర్పాటుచేయుటగా నియమింపబడిరి.

పెదప్రొలు నూర్యవారాయణరావుగారు బెజవాడ తాలూకాలో గొల్ల పంచాయతీల ఏర్పాటుచేయుటగా నియమింపబడిరి.

అనంతపురం తాలూకాబోర్డుకు అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షులుగ క్రమముగా ఎ. కొండప్ప డి. ఏ. డి. ఎం. గారు, జి. రామయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీనాథ్ సహాజ్ బిషాయి మహాశయోగారు శ్రీనాథ్ కె. నరసింగరావు పట్నాయకు మహాశయోగారును గంజాం జిల్లా ఎడ్యుకేషను కౌన్సిలునకు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

రావుసాహెబు టి. ఎస్. తిరుమూర్తిగారు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ సిండికేటు సభ్యులుగ నామినేటుచేయబడిరి.

పబ్లికవర్క్స్

అలెగ్జాండరు యంగుగారు పెనుకొండ పబ్లిడివిజనుకు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

మెడికలు

కె. శ్రీనివాస రాఘవ ఆయ్యంగారు ఎం. ఎం. ఎస్. అనంతపురం జిల్లా అసిస్టెంటు మెడికలు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి. బి. దయానంద రావుగారు ఎం. ఎం. ఎస్. మదరాసు లో శ్రీల శిశువుల ఆసుపత్రిలో రిజిస్ట్రార్ డ్యూటీపైని నియమింపబడిరి.

పి. రామచంద్రరావుగారు ఎం. బి. డి. ఎస్. విశాఖపట్నము మెడికలు కాలేజీలో పెథాలజీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

వి. జి. మాతయ్యగారు ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి ఆసుపత్రిలో రెసిడెంటు మెడికలు ఆఫీసరుగాను మెడికల్ కాలేజీ ఆస్పత్రికి అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగాను నియమింపబడిరి. టి. కె. నరేశ్వ ఎం. ఎం. ఎస్. గారు మద్రాసు జనరలు ఆసుపత్రిలో ఎక్స్ ప్రెసిడెంటు డ్యూటీ 6 నెలల వరకు నియమింపబడిరి.

కె. వెలుగోపాలరావువాయుడుగారు ఎం. ఎం. ఎస్. గారికి మద్రాసు జనరలు ఆసుపత్రిలో ఎక్స్ ప్రెసిడెంటు డ్యూటీ (పెయినింగు) కిచ్చిన యుక్తరవు కొన్నింటిచేయబడెను. ఎ. వెంకటేశ్వరార్య డి. ఎం. ఎం. ఎస్. గారు శ్రీకాళికం ఆసుపత్రి మెడికలు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి. సి. సీతారామ వాయుడుగారు ఎం. బి. డి. ఎస్. గారు విశాఖపట్నముజిల్లా అసిస్టెంటు మెడికలు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

4375

ఎక్కువ ఉష్ణ ప్రదేశములకు తగినట్లుగా ప్రత్యేకముగా ప్యాక్ చేయబడెను

నిర్బలమైనది. త్వరలో శుభ్రమొనర్చును. ఉపయోగించువా రెల్ల ఖచ్చిత తగ్గించి ఆరోగ్యమును కాపాడును. అన్ని విధములనుపయోగించుటకు శ్రేష్టమైనది. గుడ్ విన్స్ మాంచెస్టరు ఇంగ్లాడువారిచేతయారైనది "విప్" "ప్లాటినంసోపు" "వెల్ రోజు" పాసిటాయి తెట్ సోపు "మోనో గ్రామ్" టాయి తెట్ సోపుకధికారము.

ఆర్. ఫెడ్. డబ్ల్యు. బ్రూక్ పాస్తుబాక్సు నె 875, బొంబాయి

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరా మందు

గత యెడలనుండి సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి భ్యాతివహించినది. దీనిని ప్రయోగముల యందు సయితము వెంటనుంచుకొనుట అవసరము- బీదల సహాయార్థము ప్రస్తుతము వెల తగ్గించి నాము. వెల బుడ్డి 1 కి రు 1-2-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 8500 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫియం వెల రు 3-4-0 లు. "భస్మప్రదీపిక" ఇందు సమస్తభూషణములు కుడిచేతి భస్మములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు. రులు 1-కి రు 500 కిమ్యుకుల భస్మముకూడ గలవు. క్యాలిగ్రాఫియం వెల రు 2-0-0 2454-1328 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

అభివృద్ధికాఖ

టి. బి. రావు వాయుడుగారు చింతలదేవి అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగా మరొకొం కాంచనవరకు వనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

ఎ. ఆర్. వెంకటాచార్యగారు మద్రాసు సర్కిల్లో కర్నూలు డివిజను ఎక్సిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

రివెన్యూశాఖ

ఈడిగున శేషిన్నినవారు ఆయాస్థలములందు డిప్యూటీ కలెక్టరులుగ నియమింపబడిరి. మరొకొం వాయుడుగారు గంటూరు జనరలు డ్యూటీ ఎస్. శిరాస్వామివాయుడుగారు గంటూరు (టెజర్), సి. జి. తల్లగారు చిలకలపూడిలో నె 2 రు సర్వేపార్టీకి ఎడివనల్ ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

జాతకము

కాతకవక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాత్రమేనచో జాత కునియొక్క భూవనము, వ్యభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము. మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రు 2-4-0 లకు వి. గా తంపెదము. క్యాలెక్టరు రీడింగులో ఒక పరి రు 1-4-0. ఆర్కె వెంటబాబ్, 1402 3349 గోపాలపురం. కొత్తపేటపాస్ట, గోదావరిజిల్లా.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు! నగముధరలు

81-12-28 వరకే. న. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము తెలుగు నలిపిలో తెలుగు అర్థములతో వ్రాయబడినవి. అపలుధరలు:—శబ్దరూపావళి 0-5-0; నీతికథా సప్తతి 0-12-0; బాలకాదంబరి (వద్యము) 0-6-0; శింగాను కాపనము 0-4-0; ధాతురూపచంద్రిక 1-4-0; ఈ ఆంధున్న ఒక్కసారిగా కొనువారికి ఇవి 1-4-0 కే వ్వవబడును.

అప్రెజు:—N. S. నీలకంఠం C/o N. S. నరసింహం M. A (ట్రయినింగుకాలేజీ, రాజమండ్రి. 4566

మంచి తరుణము

చెడిన ఆరోగ్యమును మరల చక్క గూర్చుకొనుటకు ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు ఉపయోగించవగును. 82 మాత్రలు గల, డబ్బి 1 కి రు 1/- ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మశీ 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

భారతజాతీయభాష

హిందీభాషాభ్యసంపుట

ఆచార్య సర్ పి. సి. రాయగారి యువన్యాసము

సర్ పి. సి. రాయగారి యువద్వీధము

“ఆంగ్లభాష పాండిత్యము సంపాదించుటవలన భారతవిద్యార్థి యువజనుల నిర్బంధించుట చాల అక్రమము. ఆంగ్లభాష విజ్ఞానవిమలమునకు ప్రధానసాధనముగ నొక కృత్యవలన భారతయువకులు అమాత్యులును తమకాలమానం దధిక భాగము నిరుపయోగమునకు పరివర్తమయ్యుచున్నది. వరిపాగు నా వ్యవహారముల నాంగ్లభాషావ్యాసా జరుపుటచే నధికముల కాలవారణమునకును ఆ పాఠమును అనవసరవ్యయమునకును ప్రజలుగురిగావలసినదయ్యుచున్నది” అని నుడువుచు సర్ పి. సి. రాయగారు నిన్నుసాయంత్రము గోకలహలనందు జరిగిన పథ యందు పథ్యుల నుద్బోధించి, దక్షిణదేశీయములందఱును హిందీని నేర్చుకొని దానిని భారతజాతీయ భాష గ నొనర్చువలసినదని హెచ్చరించిరి.

సర్ పి. సి. రాయగారు తమయువన్యాసపదార్థమున నిలువదుదిరి. ఎనిమిది సంవత్సరములకు పూర్వము గాంధీ మహాత్ముడు, భారతజాతీయతాక నేత్రుడు, ఆపతాక నేత్రుడు అదర్శముల లిఖించెను. అందు మొదటికి హిందీభాషను భారత దేశమునకంతకును జాతీయభాషగ నొకర్చుట (2) అస్పృశ్యతా నివారణము (3) రాటము మొదలగు గృహపరిశ్రమల నభివృద్ధి పరచుట, గాంధీమహాత్ముడంటే నామ 1901 సం॥ము నుండియు గూడా చాలా గౌరవము. అయిన మహాత్ముడు మొదట కార్యక్రమమును వెల్లడించినపుడు అస్పృశ్యతా నివారణవిషయమును గురించి తప్ప మిగిలిన కార్యక్రమమును గురించి నాకపరిమిత మైన నవ్యవచ్చినది. మిగిలినది రెండు అనంతమును కార్యములని నాకు మొదలయ్యెను. కాని క్రమముగా దానిని గరిండ్ జాగ్రత్తగా ఆలోచించినకొలది, ఆ కార్యక్రమమును చూచిన కొలదిని పరిచి హిందీ భాషను బాగా, దానిలో 1/4 వ రిమి త మ గు విశ్వాసము గలుగ జొచ్చెను.

“హిందీని” భారతజాతీయభాషగా నొనర్చు విషయ మునకు గాంధీమహాత్ముడంత ప్రధానమును స్థానమునకు కారణమవుచున్నాడు. భారతదేశము నాభాషికి కట్టగా మదరాసు రాష్ట్రవాసులు 5 కోట్లమందిమత్రమే. అనగా మొత్తములో అరవవంతు మిగిలినవారందఱు ఇతరరాష్ట్రీయులు ఆరాష్ట్రీయులందఱకును హిందీభాష నుపరిచయమైనది. దక్షిణదేశీయులందఱు ప్రతివత్సరమును యాత్రికులకొరకుగాను ఉత్తరహిందూస్థానమునకు జనములేరు. కానివారిలో చాలమందికి హిందీభాష రాకవావుటచే ఉత్తరదేశమున సౌఖ్యముగ ప్రయాణమొనర్చుటకుగాను అచ్చట ప్రజలతో కలాపాగా కలిసిమెలిసి తిరిగి అన్యోన్యదేశ భాషాసాంప్రదాయ విశేషములను తెలిసికొనుటకు నీలులేకపోవుచున్నది. అట్టివారు ఉత్తరహిందూస్థానమునకు జనియు విదేశయాత్రికవలన సంపాదించవలసిన విజ్ఞానము నార్జించుటక, ముగలవలెను చెవిటివలెను విగ్రహములను క్రమము జూచి తిరిగి రావలసినదయ్యుచున్నది. దక్షిణాత్యులు హిందీని నేర్చుకొనినయెడల, నిట్టిచిత్తులు చాలగలదుగాక, భారతదేశమంతటను ఒక్కజాతీయభాష యేర్పడినట్లును. దక్షిణదేశీయులకు అనాదినిధముగ గొప్పనాగరికతయు, ప్రత్యేకవిజ్ఞానమునుగలను. అందుచే వారు, తమభాషపై నభిమానమువీడి, హిందీని నేర్చుకొనుట కింక అయిదవ్యతవేదనయ్యును. కాని ప్రతివారును హిందీ భాషయందు పండితులు గావలెనను నిర్బంధములేదు. హిందీ భాషావర్ధమునకు హిందీని బదులు చెప్పగలనాత్రపు హిందీ భాషావర్ధమును సంపాదించి కేవలము ఇందుకు ఆకునెలలై నావట్లు. మీరు హిందీ నేర్చుకొనినట్లయినయెడల, భారత జాతికంతకును ఒక జాతీయభాష నేర్పరచవలగుటయేగాక, భారత జాతీయతకును, స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకును గట్టి పునాదులైన చివరయ్యును. భారతీయులకు ఒక జాతీయ భాష లేదని, అంగ్లో హిందీవలెను వారి వాస్తవస్థితియు నిరతరమొనర్చు యోగకాలితప్పదు.

భారతజాతికంతకును ఒక జాతీయభాష యొందివలె నంటే యెప్పటికయినను హిందీభాషయేగావలెను. మదరాసు దప్ప మిగిలినంతప్రాంతముల ప్రజలువయోగించు భాషలన్నీయు హిందీభాషతో యిత్రముల భాషలునుచే వారందఱకును హిందీభాషగ జెలియను. ఆంగ్లభాషలన్నిటికి, భారతదేశమునకు జాతీయభాషగాజూడు. 150 సం॥లుగా, ప్రభుత్వమునా దీదేశీయులకు ఆంగ్ల భాషను హిందీయమన్నాడు. ఇప్పటికి, ప్రస

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery

GO TO

Bapalal & Co.,
Diamond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road,
Madras.

లలో నూటికొక్కరికైన ఆంగ్లభాషాదరియునా లేలియుం ఇకముందుగూడ నిలువనేయుండును. ఆంగ్లభాషభారతీయుల కెన్నటికైనా జాతీయభాషయగునని ఆశించుట పట్టియడియిన రాయగారి సంబంధమున, భారత దేశములో విద్యార్థుల కేభాషతో బోధింపవలె ననుపమ్యమగునని తమయభిప్రాయములను వెల్లడించుచు, ఈ విషయమై లెంగాలులో ప్రభుత్వమువారు జరిపిన విచారణలను, తప్పిరితమును, ప్రభుత్వమువారి భయములను వెల్లడించిరి. విద్యను ఆంగ్లభాషావ్యాసా నే బోధింపవలెనా యను దేవయమె ఇదివరకు లెంగాలు ప్రభుత్వమువారు సర్. ఎడ్వర్డుగ్రీన్వుగారి యభ్యుత్పత్తికింద నొక యావసంభుమును నియమించిరి. విద్యను దేశభాషలతోనే బోధింపవలెననినీ, ఆంగ్లమును రెండవ భాషగా బోధింపవలెనని నదనినీ ఎదరు ఉపసంభుమువారు నిష్పాద్య చేసిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు రాసిస్థానము బుట్టచాఖలు చేసినారు. దేశభాషల బోధించినయెడల, ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్టకు గాంధీ ర్యమనకు భంగము కలుగుతుందని ప్రభుత్వమువారు భయపడారు. ఏలెలో విదేశీయుల దేశమునకు వచ్చి, ఇచ్చటి ప్రజలందఱును ఆంగ్ల భాషనే నేర్చుకొనవలెనని నిర్బంధించుట, ప్రకృతి విశదముగ నిరంకుశచర్య. ఈ విధముగ నాంగ్ల భాషాభ్యాసమునగడపిన కాలములయందు పట్టివర్ధము. భారతీయ యువకుల కిదివరలో 7,8 సం॥ లీవిదేశీ భాషాభ్యాసమున వ్యర్థమగుచున్నది. విద్యార్థులు విజ్ఞానమునే భాషతో నేర్చుకొని ననేది. ఇచ్చటి పద్ధతిలను స్వభావలో రివత్సరములలో నేర్చుకొనగల విషయములనేర్చుకొనుటకును, ఆంగ్ల భాషలో పది వత్సరములకాలము వ్యర్థమొనర్చుకవలసినదయ్యుచున్నది. వరి పాలనాపద్ధతియందుగూడ నీ యాంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యము అపారమును దుర్వ్యయమొనర్చవలసి వచ్చుచున్నది. ఒక్కజెల్లా జడ్జి సౌకర్యమకొరకుగాను ఎంపికావ్యయవాదులు గుంస్తూ మొదలగువిట్టింది యంతయుగూడ ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. దేశీయభాషయం దేవ్యవహారముల నడిపినయెడల ప్రభుత్వ వ్యయములో దాదాపు నగభాగములేగి పోవును.

సైన్యమొదలగు విజ్ఞానశాస్త్రము లభ్యసించుటకుగాను ఆంగ్లభాషాపాండిత్య ముసంపాదించుట అవసరముగాను. అయితాస్త్రములకు సంబంధించిన సాంకేతికపదముల తెలిసికొనుటకుగాను. స్వల్పమత్రపు భాషాజ్ఞానమున్న జాను. అందుకు భాషా పాండిత్య మువు సరములేదు. పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞుల కేమాత్ర మును ను నీ యని ప్రతిభాకాలు రక్షింపు, జపాను మొదలగు దేశములందఱు. పాశ్చాత్య భాషాపాండిత్యము వీరికెప్పుడలెదు. సాంకేతిక పదముల తెలిసికొనుటకు తగినంతశాస్త్రజ్ఞానముతో వారధ్యతముల నొనర్చగలగుచున్నార.

ఉపన్యాసకులు ముగించుచు మదరాసునందు, హిందీ భాష, తానుదలచినంతకంటె చాలమిరుకును, త్వరితముగను ప్రచారమగుచున్నదని తెలిసికొనగలిగిందనుకు వంక సముకదలిసి, భారతదేశ మందికాలములోనే, ఏకభాషాక్రంద, ఏకభాషాతమగు జాతీయతాకాకింది, స్వాతంత్ర్యోద్యమముతో వెలంగుగాక యని యాశించి.

ఉపన్యాసకులకు కృతజ్ఞతా పంపనములతో పథముగి నెను

శ్రీ గుంటూరు అన్నదాననమాజము

ఈనెల 18 వ తేదీక మహారాజశ్రీ ఏకా దండయ్య పంతులుగారు, కీ! శ్రీ! తమతల్లి దక్కినమ్మగారి ఆర్థిక సందర్భమున సమాజముద్వారా పాపారు చింతలుగారి కీత్రములో 150 మంది బీదలకు అన్నదానము చేయించి ముగిసారు. పారిలో ఆర్థిలగు 52 యేదయిందరు ఆడపాండ్రకు వస్త్రుదానము ప్రసాదించి సీమల కృతజ్ఞతకు కరుణామయుడగు దేవు అనుగ్రహమునకు పూత్రులైతర సమాజతత్వమున మిగుల పరిపమతో విన్నపించుకొన్నారు.

స్వామిదేవ మారుమంతరావు

20/7-28

కార్యదర్శి

వాతావరణస్థితి

1928 నెల జూలై నెల 23-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాలపూర్	84	73	0.8	9.0	- 2.1
విశాఖపట్టణం	82	77	0.2	9.0	+ 0.9
కాకినాడ	81	75	0.8	5.9	- 3.4
మచిలీపట్టణము	91	76	0.4	4.4	- 5.0
కర్నూలు	91	75	...	9.8	+ 2.5
బళ్లారి	89	75	...	5.1	+ 1.9
అనంతపురం	...	...	...	6.0	+ 0.9
కడప	96	79	...	4.4	- 1.3
నెల్లూరు	96	82	...	4.2	+ 0.7
మద్రాసు	100	88	...	8.1	- 1.6
కడపూరు	100	80	...	8.9	+ 0.8
నేలమ	98	74	...	6.8	+ 0.5
కోయంబూరు	88	76	...	1.1	- 1.6
తిరుమనాపల్లి	97	8	...	3.4	+ 0.9
నాగపట్టణము	99	80	...	5.7	+ 3.1
మధుర	96	78	...	4.2	+ 1.4
పాంబన	87	80	...	2.0	+ 1.4
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	- 0.8
తిరుచేండూరు	88	77	...	16.8	- 2.8
కొచ్చిన్	85	77	0.2	31.8	- 14.1
కాళికట్టు	89	77	0.1	42.8	- 14.3
మంగళూరు	85	75	0.1	56.5	- 9.8
లెంగునూరు	83	66	...	8.4	+ 2.5
మేరకార	70	62	0.8	41.2	- 15.6
కొడైకనాథ	69	51	...	5.2	- 2.6
కూనూర్	71	60	...	2.6	

పర్యాయము: - మచిలీపట్టణములో 0.4" కాకినాడలోన, గోపాలపురములోను 0.8" విశాఖపట్టణములో 0.2" వర్షించెను. ముఖ్య విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో పగటి తేలిమి 9 డిగ్రీలు తక్కువ.

దశకా: - ముఖ్య విస్తారముగ నున్నది. బళ్లారిలో పగటితేలిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము: - ముఖ్య పట్టణముగ నున్నది. మద్రాసులో కడపూరులో పగటితేలిమి 100 డిగ్రీలు. రాత్రితేలిమి గూడ 2 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు,

పహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఈజిప్టు పారమెంటును

ఆవు చేయుట

వాస్తవమువారు ఖండించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

కెయిరో, జూలై 23: - ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటు సెలవునందు తప్పని వాస్తవమువారు ఖండించిరి. ప్రాచ్యదేశములు, ప్రాచ్యవాదులు, సిరియా, ఇరాకు, ఇండియా మున్నగుదేశముల యభివృద్ధిగాని పార్లమెంటునదతితోగూడుకొన్న రాజ్యాంగవిధానమును బహుముండు త.శివు పార్లమెంటు సెలవునందు హామిగావరి. విదేశీయుల ఆశలను తృప్తిపరచటకును, తమలాభముకొనుట చేసిన ప్రయత్నములను తక్షణమన్నీరనిరి. దానివలన బహుచేదు సాంకేతిక విభక్తుల గ్రహించలేకున్నానిది అట్టి పార్లమెంటులకు గలగు ఫలితములు అధిగంటు. కే. అయిన! ఇట్లు ఆక్రమముగ పార్లమెంటు సెలవునందు తప్పని తమ అపమృతిని చెప్పుచు దేశీయ శాస్త్రవాదసంఘమువారు మూడుకోలాలు పమ్యగట్టిరి.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే సంక్షోభము

బోటుమెయిలు, మధుర ప్యానెంజరుబండ్లు పడిపోవుట

పోలీసుల తుపాకికాల్పులు, సమ్మెదారుల రాళ్లవర్షము కిరసనాయిలు వాగెన్లు తగులబడుట, ఇంజనులను పాడుజేయుట

చనిపోయినవారి సంఖ్య తెలియదు. సమ్మెదారుల దౌర్జన్యమే కారణ మనుట

వనరాజు, జూలై 22:— మదరాసునందున్న బోటుమెయిలు 21వ తేదీ రాత్రి 1-15 గంటలకు కాట్టపాకం సింగపేటకు పోవు ప్రేమసలమర్చి 29 వ మైళ్ల వద్ద పట్టాణితప్పి పడిపోవుటచే రెండు మూడవరగ పట్టెలు ఒకదానిపై వొకటిపడెను. ఇంజను ఓరగిలపడెను. 11 గురు మూడవరగతి ప్రయాణీకులకు దెబ్బలుతిగిలెను ఒకడు మరణించెను. ఇంకొకడు ఆస్పత్రియందున్నాడు. సమ్మెదారులు రైలుపట్టల దిగవ నందు ఇనుపదిమెల్లను తీసివేసినందువలన యాభూతము జరిగెననియు బండ్లకొట్టడమందు కలిగిననియు ప్రయాణీకు లను వేరైలులోనికి మార్చుచున్నామనియు, నేడుసాయంత్రం చూచుండి పరిపరైల్లవడసినట్లుట యేర్పాటులు జరుగుననియు రైల్వే అధికారులు ప్రకటించిరి.

మెయిలునకు దారిపొడుగున ప్రతిబంధకములే ధనుస్కూటియందు శుక్రవారమునాడు బతులువేరి నదరాసునకు రాజాంక చెంగల్పట్టనకు యీవల కొన్నిమైళ్ల దూరమున చిత్తెడదయిన్న బోటుమెయిలుయొక్క వివాదకర మగు ప్రయాణకథను అందు ప్రయాణముజేసినవచ్చిన యాటర్సు కంపెనీ మేనేజరు జే. డబ్ల్యు. మాలోనీగారు యిట్లు చెలిపిరి.

ఈమెయిలు తంజావూరునకు 20 వ తేదీ రాత్రి 9 గం ఠానలసియుండెను గాని 21 తేదీ ఉదయం 8 గ వరకు రాజా లుగిపోయెను. బుదలూరువద్ద ఒకరైలుకొని దారికడ్డముగా పడి యుంటుండే ఇంజనుచక్రములు పట్టాణితప్పిపోవుటచే ఆస్పత్రి యయ్యెను. కాని ప్రయాణీకులు చూచుండి నిద్రపోవుచున్నం దున యీ స్వల్పప్రమాదము ఎవరు గుర్తించలేదు. మేము నూయవరంబువచ్చిరికి తొలిరాత్రి ఆదర్శుల పోలీసువారు కుపా కులతో కాల్చిరనియు కొందరిని ఆరెస్టుజేసిననయు వింటిమి పోలీసుసార్లెంటు చంపబడెననుచున్న నేను నమ్ముటలను. అర నూడినదై ఉదయం 11 గ మదరాసునుండి వచ్చిన బోటు మెయిలు కలిసెను. ఆస్పత్రియందే గాని దారిలో ప్రమాద మేమియు లేదు ఆ మెయిలువలన తెలిసికొని నూబండి ప్రయాణము సాగించెను. ప్రతిష్టేషననందు జనులు గంపులుగా గూడి యిండిని చూచుచున్నారు. ప్రతిచోటకు గొంపు పరిగలేనందున చాల ఆలస్యమయ్యెను. రైల్వేను కుపాకలతో రిజిస్ట్రేషనీకు వారు రైలులోనుండిరి. ప్రతిష్టేషనవద్ద వారి జన్మలగలవు.

సమ్మెదారులు పోలీసుతో యుద్ధము

వన్రోట్టియందు ప్రభుసంఘటనము సంభవించెను. రైలు బతులుదేరుచుండగ కొందరు జనము అడ్డముగా వచ్చుకొని కదలవనిరి. ఆర్థుల రిజిస్ట్రేషనీకు జవాబులు పన్నీలుగల తుపాకులతో వారిపైదొంగిన పారిపోయిరి. సాయంత్రంవలన నాల్గుగంటలకు విల్లుపురము వచ్చుచుండగా మరలకొందరు దారి కడ్డముగా నిలిచిరి. రిజిస్ట్రేషనీకువారు పెన్సిల్తోవలెనే తరిమివెనుకొనిరి కాని యీసారి సాధ్యముకాకపోయెను. పోలీసువారు మాడుతుపాకులను కాల్చిరి సమ్మెదారులు రాళ్లు దుక్కిరి. ఒకరిద్దరికి గాయములు పడెననిరి. డైనింగ్ కారులోనికి ఒకరాయి వచ్చెనుగాని యెవ్వరికికి దెబ్బతగలేదు. ప్రయాణీ కులు రైలుకి మాచుచున్నవారిలో మాట్లాడుచుండిరి. చూచు చానికి సమ్మెదారుల విజయముగాంచిన పంలొకమేగాని రైల్వే అధికారులపై ద్వేషములేదు. ఇంతలో అసేమండి వచ్చి రైలును మట్టిజేసి, అగరి రైల్వేను రప్పించగా అంధరు చెదరిపోయి రైలును ప్రేమసలమర్చి పోనిచ్చిరి. 4 గంటలకు విల్లుపురంవేరి తిరిగి 8 గంటలకు విడదలిచి.

పట్టాలుతొలగిన విభూతము

విల్లుపురం తరువార నిన్న రాత్రి కట్టపాకంవద్ద పట్టాలు తొలగువరకు యెట్టి ప్రతిబంధకము లేకుండెను రాత్రి 1-30 గంటలకు ప్రయాణీకులందరు క్రిందుచుండగ యిది సంభవించెను. బండి వడపుల్లను లేచి రైలు దిగిచూచువారికి గార్డు చేత లాం తరుబూని పరిగిచుచు ఇంజను బోరగిలపడినదని కేకలువేసెను నేనుపోయి ఓగిలబడి ఆవిరముగ ఆవిరి విడుచుచున్న ఇంజను చూచితిరి. దాని తరువాతను తరలపెట్టె పరిగి నే యు

న్నది. దానివెనుకను రెండు మూడవరగతి పెట్టెలు ఒకదాని పై వొకటిపడి ప్రమాదకరముగ మిదపడునేమి యన్నట్లు నిలచియున్నవి. అందలి ప్రయాణీకుల ఏడుగులు మొరలు వినబ డుచుండెను. ఒడ్డున బల్లపైనివియుండిన డ్రైవరు బొగ్గుపని వారు ఆశ్చర్యకరముగ తప్పించుకొనిరి. మార్గము కొంచము యెత్తుగనుండుటచే బండి మెల్లగపోవుచున్నందువలన యీమా త్రము అపాయముతో వాటిపోయెను. లేకున్న యింక నెక్కు డు నాశనమయియుండును.

పడినవారిని లేవదీయుట

ప్రయాణీకులు విరిగిన మూడవ రగతి పెట్టెలలోనివారి సహాయార్థము వచ్చిరి. ముందుగ యింక పురు బాలికలు బతు టకు దీయబడిరి. కొంచెము కంగారై నను యీ ప్రమాదమునకు వారు ఆశ్చర్యభరితముతో నుండిరి. ఒక్కముసలివాని కాలం రెండుపలకలమధ్య నుండిపోవుటచే వానిలేవదీయుట కష్టమయ్యెను. తక్కిన వారందరిని కులభముగ తీయగలిగిరి కెప్టను ఎ. బి. విల్లర్డుగారు (పోలీసు ఉద్యోగి) ఆరైలులోనే వచ్చుచుండిరి. కిటికీలోనుండి పెట్టెలోనికి దిగి యితరుల సహాయము న మనలివాని బతుకుట తీయగలిగిరి. అద్భుతవ్యవస్థను - బెంగులూరు పబ్లిసిస్టులెంటు పక్షము దా|| జె. ఎస్. ఆంబుష్కేగారు బడిలోనుండిరి. వారి ఆనన్న విడ్డలే మొదట బతుకుట తీయబడిన యిరువురు బాలికలు. దా|| పిల్ల గారు వెంటనే ముసలివానికి కనుకెత్తు గావించిరి; తనను బయటకు తీసినప్పటినుండియు మీరు గాయపడినవానికి చికిత్సజేయు మనే యుండి. ముసలివానికి రెండు కాలువయకులు విరిగిపోయినవి. పిల్లెగారు సాధ్యమైనంతవరకు తనసొమ్మగి జతజేసి కట్టుగట్టి, కెప్టనువిల్లర్డుగారు వొక్కా చించియిచ్చిరి పేకు వియోడిను బెంపెథను యివ్వగలిగిరి. మొత్తము ముసలివాడు గాక ఆర్థుల గాయపడిరి.

ఈ ప్రమాదము తలసిందిన సెలవ రెండు మోటారుకారులు కొడ్డుపె పోవుచుండే కాని యెంతటిదానినను నిలువలేను. ఇంతలో యెవరుగా మధురాను నుండివచ్చి బోటుమెయిలు యొక్క అఖండ దిశకాంతిలడెను. అబండిగర్లలో నిలిచిపోయెను. అందలి ప్రయాణీకులు సహాయార్థము వచ్చిరి. కర్నూలు మా లాక్కుము సను గారు వి. ఎం. ఎస్. తన ముందుల పం చిల్లో వచ్చి చాల మందికి చికిత్సగావించిరి. రాత్రి కొందరు రైల్వే ఉద్యోగులువచ్చి విచారించిరి. "రైలు పట్టాలు రెంకింటిరి కలిపియుండు కడ్డికి అడుగనకుండు దిమ్మను (ఫీట్ ఫుట్లెట్టు) తీసేయబడుటచే రైలు బోర్ల పడెను" తెలిసికొని (ఆ. (పె.)

అపాయములు

శ్రీపెను క్రతినిధి రైలువిభాగము జరిగినవోటికి బోయి యీ సమాచారము తెలిసికొనెను:—పెట్టెమధ్య పడి కాళ్లువిరిగిన మహమ్మదీయునికి తలపెగూడ గాయముతగిలెను. వాని వెంటనే చెంగల్పట్టు ఆస్పత్రికి గొంపోయిరిగాని ఆస్పత్రి మరణించెను. మొత్తము 12 గురికి దెబ్బలుతిగిలెను. అందఱు పురుషా లీను జవాబులు. ఒకనికి ముక్కుపైని వేరొకనికి నెన్నెముక పైని దెబ్బలుతిగిలి రక్తముకారుచుండెను. రిలే 7 వంద్దివిడ్డకు స్వల్పముగ దెబ్బలుతిగిలెను. గాయపడినవా ఒకడు తనపెట్టె వరుపు గొడుగునూడె తెచ్చియిచ్చినగాని ఆస్పత్రికిపోననివంతము పట్టుటచే ఆలస్యమయ్యెను.

దెబ్బలుతిగిన వారికేల్లను ఎగ్జూరు రైల్వే డివిజనులు నూపరెంటు యిట్లు ప్రకటించెను:—మేముమామ్మడు ఫకీరు, ముతుకదప్పను మోటారు డ్రైవరు అబ్దుల్ రజబ 7 వంద్దు హు సేను రౌతరు (మధుర) పడగోపయ్యరు వంటవాడు, అక్రిదా విడయరు ఒకడు ఎలిరాజులువాయెడు, లాజరు (కడప) మునిషియాతు పువురు రిజిస్ట్రేషనీకుజవాబులు ఏకాంబరం మదల్యరు. మహమ్మడు ఇబ్రహీం 60 వంద్దు ఇతనికి చాలమైన గాయములు పడెను రైల్వే ఉద్యోగులకొరకే దెబ్బతగులెదు.

చెంగల్పట్టుకొల్లా జాయింటు మేజిస్ట్రేటు గారును పోలీసు నూపరెంటుగారు రాత్రి యీవార్త తెలిసికొనిపై వింగనే మోటారుపై నవ్వోటికిపోయిరి. ఎగ్జూరునుండి సహాయార్థము వచ్చినరైలు తెల్లవారి 4 గంటలకు వీరందరు ప్రయాణీకుల చాల సహాయపడిరి.

దారిబాగుచేయు యేర్పాటులు
రైల్వే ఇంజనీరింగు కామనాని కాట్టపాకంవద్ద రైలు మార్గము నేటిసాయంత్రంవలన మౌపున బాగుచేయుటకు శక్తివం చనలేక పాటుబడుచున్నాడు. మాలివార.దరు గ్రామస్థులు పని తెలియని వారగుటచే కొంచె మాలస్య ముచున్నది.

మధుర ప్యానెంజరు పడిపోవుట

తిరుచనపల్లి, జూలై 23:—ఏజంటుగారి కార్యదర్శి యిట్లు చెప్పుచున్నాడు. 23 వ నెంబరు ప్యానెంజరునందలి రెండు ఇంజనులు, మూడు పెద్ద పెట్టెలు ఉదయం 7 1/2 గంటలకు కొడయకొలాలు, అంబుడు కాల్పు ప్రేమసలమర్చి పడిపోయెను రైలు పట్టాల జాయింటు తొలగించుటచేత యిట్లుయ్యెను. ఎంతయుండి చనిపోయిపో యెందరికి గాయములు తగిలెనో తెలియదు.

ఇంకొక రైలుపడుట

సమ్మెదారులు వేరొక ప్యానెంజరు బండిని శుక్రవారము నాడు తిరుగద్రోసిరి. అదిఇప్పుడు తూతిమడిచేరెను ఒక యంబు ను మూడు పెద్ద పెట్టెలు పడిపోయినవి కొడయకొలానంద వలెనే యిచ్చ గూడ కొద్దిమందికి అపాయము కల్పియుండును. పరియరు సమాచారము తెలియదు

ఏజంటుగారి ప్రకటన రైల్వే రాత్రి నడువవు

తిరుచనపల్లి, జూలై 23:—రైలుమార్గమున గండ్లే ర్వరచి 1. 20 తేదీన ఒక బోటు మెయిలును, 2. 21 తేదీన ఒక బోటుమెయిలుని నెం 26 ప్యానెంజరు 28 తేదీన పడ ద్రోయుటకు కారవలెనవారి సమాచారము చెప్పుచారికి ఏజంటుగారు యీ 10,000 బహుమానము ప్రకటించిరి.

రైల్వే ఉద్యోగులకు ఏజంటుగారు యిట్లు ప్రకటించిరి:—నేడు పంసీతు లిందుక బాగుపడినవి. క్రొత్త నాఖరులను చేర్చుకొనుచున్నాము. 'ప్రమాదములు కలుగకుండుటకును పనిజేయుచున్నవారికి విశ్రాంతియుండుటకు లేకటినుండి (28 తే) పగలు మాత్రమే రైల్లు నడపించుటకు యేర్పాటులు జేయుచున్నాను వివిధ స్థలములలో పనిజేయుచున్నవారి వార్తల వివర కానందముచున్నది, అందరు బాగుగనే జేయుచున్నారు" (ఆ. (పెను.)

* * *

మధుర పానెంజరు బండి

కొడైకెనాలవద్ద పట్టాలు తొలగెను

మదరాసు, జూలై 23:—మదరాసుకు చేరుకొనవలసి యున్న మధుర పానెంజరు బండి కొడైకెనాలవద్ద రైలు పట్టాలుతొలగిపోయెను. ఈమండగమును సమ్మెదారులేచేసిరి. రెండు ఇంజనులు ముమ్మళితక్కిరి పెట్టెల మూడును పట్టాలుతొలగి నేలమీదకు వచ్చెను.

జనమునకు కొంతవ్యక్తులు కలిగిన తెలియుచున్నది. వివరములు, తెలియలేదు (ఆ|| (పె||)

తూత్తుకుడివద్ద కిరసనాయిలు వాగెనులు

తగులపెట్టబడినవి

తూత్తుకుడి, జూలై 21:—మేలూరు తూత్తుకుడి రైల్వేలైను నాశాభిభక్త్యముగా నున్నది. పట్టాలు డోడగొట్టుకొని వి తెలిగ్రాఫుతీక్షణ తెంపిజేయబడినవి

అల్లరిజనము గుంపులుగా మేలూరు రైల్వేస్టేషనుమీదకు దండెత్తినవచ్చిరి.

అన్వేషనువద్దగల కాటాతుంత్రిమును దీక్షకులను రైలు గేటుకు, కుర్చీలు, బల్లలు సామానాలను ధ్వంసముచేసిరి.

తూత్తుకుడి స్టేషను వద్ద నిలచియున్న రెండు పెద్దకరస నాయిలు వాగెంకకు నిప్పటించిరి. అవటి మోటారులును ఎగెరా నూనెవాగెన్లు ఇంకను తగులబడుచునేయున్నవి 12 గంటలకాలము తగులబడినవి ఇంజనులుండెడి పాకలోనికి జన సమూహము జొరబడి ఇంజనులను చెడగొట్టి పాడుచేసిరి.

మేలూరు స్టేషనువద్దకు వచ్చావ్వాం 1 గంటకు ముడియించి నుండి పానెంజరుబండి వచ్చెను. అల్లరిజనము ఆ బండిమీద రాళ్లుదురుక్కిరి. ఆరైలు బండి ఆచటచాలసెపు అగక వెంటనే తూతేసేసివల్లి పోయినది. ఈరాళ్లవర్ష కారణమువల్ల రైలుగార్డు బండియొక్కజాంక పోయెను.

అల్లరిగుంపు అంతయు రైలు స్టేషనులో జొరబడి లూటీ చేసిరి. మేలూరు స్టేషనుమాట్లగుగారు ప్రాణసంరక్షణార్థము పారిపోయిరి.

కాని ఆయనను దారిలో అడ్డగించి ఆయనను కొట్టి దౌర్జన్యముచేసిరి. పొరుగునన్న యొకయూమె ఇది చూచి నెలెనే స్టేషనుమాట్లగుగారి కెత్తుకొనివల్లి ఇంటిలో వాచి రక్షించెను.

ఇంతలో పోలీసువారు అచటికి సాయంకాలము 4 గంటలకు వచ్చిరి. ఇంకను రాళ్లవర్షము కురిసెను.

విద్యానంద
సచ్చిదానంద పతి
శ్రీ దక్షిణం

సంపాదకుడు: సాధు వేంకటేశ్వరశాస్త్రి
చందా సాలుకు: రూ 30-0, విద్యుత్తు రూ 0.4-0
సాంపిల్ కాపీ, పాపలా తపాలు బిళ్ళను పంపిన పంపెదము
డివివైదా పత్రిక, (గేబు ప్రైవేట్ బాడిటెరియ
మేనేజరు : విద్యానంద ప్రెస్
18, కులబ్రహ్మణ్యం మొదటి వీధి, పూరళివాకము, ము దాన ఎస్. సి.

రింగులను. ఆగస్టు 26వ తేదీలోనున నైహూ కమిటీ రిపోర్టు ప్రచురించబడును. ఆగస్టు నెల 29 వ తేదీన అట్లగు పక్ష సమావేశమువారు లక్నోలో గూడి దీనిని గూర్చి యోచించెదరు. లక్నోయందు హిందూమహమ్మదీయసభ్యము నెరుక స్థిరపడెను. ఉభయసంఘములవారి రంగీకరించిన ఒడంబడికను మాంటాగూగా రంగీకరించిరి. ఈమారుగూడ ఉభయసంఘములవారును సమరస భావముతో మెలగి స్వరాజ్యవిధాననిర్ణయమునకు బూనుచో, భారతీయుల దృఢసంకల్పమును నిరాకరించుట కేరి కిని సాధ్యపడదు. మైమనూరును తెన్నివచ్చినను, ఎన్నిపోయినను, హిందూదేశీ శత్రుయము తప్పక సఫలమగును. ఇప్పుడు గావలసినది, ఐకమత్యము, దేశభక్తి. ఈ రెంటికారకై వివిధసంఘములును, వ్యక్తులును ఎట్టిత్యాగములకు సంసిద్ధులయినను, అధికమనిపించుకొనవు. డాక్టరు అన్నాగారు భారతీయుల తోడ్పాటును, అందు ముఖ్యముగ మహమ్మదీయుల తోడ్పాటును గోరుచున్నారు. వీరి విన్నవమును, వివిధ పక్షములవారును, వివిధసంఘములవారును ఆకించి, స్వరాజ్య విధాన నిర్ణయమునకు చేకూర నొనగలుగవలెకము.

సిమ్లా : ఉదకమండలము
సిమ్లా ఇంగ్లండులోకమని పొగడ్డల గావించు వారికి, అక్కడి పటివల పెడలిన రామస్వామిమొదలి గారు తగినజవాబు చెప్పుచున్నారు. ఉదకమండల ముతో సిమ్లా నేవిధముగ బోధింపబడు వీలులేదని, వీరి తలంపు. ప్రకృతిసౌందర్యమే చాలతక్కువ. ఇక అధికారులదే సిమ్లాలో ప్రాబల్యము. ఉదక మండలమున అనధికార ప్రాబల్యము గలదు. సిమ్లాలో అనధికారులకు చోలేలేదు. యూరపి యనులు తిరుగుచోటుల, భారతీయులు నడువ వీలు లేదట. న్యాయము పొరటు విషయమున గూడ, యూరపియును కుండునాకర్యములు భారతీయులకు లేవట. సిమ్లాలోగల మ్యూనిసిపాలిటీ, అధికారుల సకమండున్నది. ముగ్గురుమాత్రమే ఎన్నికొనబడు సభ్యులు గలరు. అధికారులు సామాన్యముగా అనధికారులచే నిర్వహింపబడు స్థానికసంస్థల పరిపాలనమును తీవ్రముగ నిరసించు చుందురు. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును పంజాబు ప్రభుత్వమునకును వేసంగిస్థానమై యొప్పు సిమ్లాలో సాగుచుండు మ్యూనిసిపలు సంఘము అదర్శప్రాయముగ నుండవలయుగద. నాల్గవ తరగతి మ్యూనిసిపాలిటీగ నుండుట కయినను దీని కర్హతలేదని, రామ స్వామి మొదలిగారి తలంపు. ఇట్టి సీతిలో ఉన్నతో ద్యోగు లెటుల నరివెట్టుకొని యూరకుండిరో, తెలియదు. అనధికారులు పరిపాలించు మ్యూనిసిపలు సంఘ మింతదుర్దశయందున్నచో, అధికారులు పూర్తిగ నిండించుచుండురు. మిస్ మేయోగారు “మదర్ ఇండియా” పత్రికలో మరియొక అధ్యాయము నీవిషయమై చేర్చియుండురు. సిమ్లా దుస్థితిని బయల్పరచి, రామస్వామిమొదలిగారు మేలొనర్చిరి.

ఈజిప్టు : వఫ్ ద్ పక్ష ప్రకటనము
ఫాదురాజుగారు యాజ్ఞప్తు పార్లమెంటును మూడు సంవత్సరములవరకు ఆపివైచుటచే, వఫ్ ద్

పక్షమువారు వీరి చర్యను ఖండించుచు ప్రకటించిరి. వఫ్ ద్ పక్షమువారి తో బాటు, స్వేచ్ఛాప్రియు లెల్లగు యాజ్ఞప్తు న్యపులచర్యను నిరసించకమానదు. ఈజిప్టు న్యాయస్థానముకు తగియుండలేదని పలికెడి వారి సంకల్ప మిప్పుడు ఉడేసచున్నది. ఇంతకన్న ను దూరదృష్టిరహిత మగు నిర్మాణము సహించదు. కొయిలను పరిపాలనము తిన్నగ నాగనిచో, పార్లమెంటుసభను రద్దుచేసి క్రొత్త ఎన్నికలను జరిపింపవచ్చును. క్రొత్త పార్లమెంటుసభను ఏర్పాటుపెచ్చును. అంతియకాని, పార్లమెంటు పరిపాలనము ననలే రద్దు జేయుటవలన, ఈజిప్టుకుగాని, నాగరికప్రపంచమునకు గాని, ఇరుముతయు లాభముండదు. వఫ్ ద్ పక్షప్రకటనము సూచించినటుల, ఆసియాలోని ఇతర దేశము లన్నియు స్వపరిపాలనముపంకకు బోవుచుండ, స్వేచ్ఛ బడసిన ఈజిప్టుదేశము నిరంకుశాధికారమునను సలయమగుటకన్నను దురవస్థ వేసుండదు. ఈజిప్టు న్యపులచర్య విచేతీయులకు మాత్రమే తృప్తిగలిగించును. ఈజిప్టు ప్రజలు ప్రస్తుత పుట్టుత పుట్టుత సరిపెట్టుకొందురని తలంచుట కేమాత్రము వీలులేదు. జగ్గుల్ పాసాగారు ఈజిప్టుకు జేసిన అపారమగు నేవ, ఒక్కమాదుగ నిచ్చలము గావించబడుచుండ, ప్రజలు చూచుచు నెటుల నూర్కొనగలరు? ఈజిప్టు న్యాయవాదులు తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకై, మూడు రోజులు సమ్మెకట్టిరి. ప్రజలలో అశాంతి విశేషముగ వ్యాపింపకముండే, నూతన ప్రకటనమును రద్దుజేసి, ఈజిప్టు గౌరవమును కాపాడుట, ప్రభుత్వ ధర్మము.

కెనియా
కెనియా భారతీయుల దుర్దశ రానురాను ఇను మడించుచున్నది. మొంబాసాలో నివేతనసభలములను విక్రయించుటకు, కెనియా ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టిరి. కాని, యూరపియును మాత్రమే వాని యందు నివసించుట కేర్పాటు చేయబడినది. పాట దారులపాటలకు నిరోధము గలుగుచున్నది. రాబోవు నెల 11 వ తేదీన విక్రయము జరుగును. ప్రభుత్వ పుట్టుతరువు ఎంతవరకు సక్రమ మయినదో, కోర్టులలో పరీక్ష గావించుటకై, విక్రయములను కొంత కాలము నిలిపివేయవలయునని భారతీయులు గోరగ, ప్రభుత్వమువారు వారి కోర్కెను నిరాకరించిరి. కోర్టులలో చర్యదీసికొనుటకు ముందు నెలరోజులు నోటీసు నీయవలయును. నెల రోజులలోపల విక్రయములు పూర్తియగును. ఆ సిమ్మట, భారతీయుల మొరలు అరణ్యరోదనములగును. విక్రయములను కనీసము మూడు నెలలవరకయినను ఆపింపవలెనని, కెనియాభారతీయులు గోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారీ సమయమున జోక్యమును కలుగజేసికొనుట యవసరము. లేనియెడల, కెనియాలో భారతీయులకు నిలువనీడ లేకుండును. కెనియాలో జాతిద్వేష మిదివరకే బలముగ నున్నది. అక్కడి ప్రభుత్వమువారి నూతన వైఖరివలన, నిది మరింతగ వ్యాపింపకమానదు.

బాలనేరస్థులు
బాలనేరస్థులకారకై, చంగల్ గుట్టులోను, రాణి పేటలోను, రాజమండ్రిలోను మూడు ప్రభుత్వపాఠశాల లేర్పడి పనిజేయుచున్నవి. బాలు రగువారిని,

నేరములనుండి విముక్తు చేయుటచే, వీని ముఖ్యోద్దేశ్యము. ఈపాఠశాలలలో చదువుబాలుర సంఖ్య 352 నుండి 471 కి పెరిగెను. నాహిత్యపాఠశ్రామిక విద్యలు కలిపి నేర్పబడుచున్నవి. బాలుర ఆరోగ్యము తిన్నగ నున్నటుల రిపోర్టు చేయబడుచున్నది. బాలురను విచారించుటకు ప్రత్యేకపు కోర్టులు ఉపనలయునని, ఇకాస్పెక్టరు జనరలుగారి యుద్దేశ్యము మేజిస్ట్రేట్లు నేరము జేసిన బాలురను ఇట్టిపాఠశాలలకు పంపుచున్నారు. దెబ్బలకిక్కు నింకను ప్రయోగించుచున్నటుల రిపోర్టుదెలుపుచున్నది. దీనినిట్టి పాఠశాలలలో నయినను రద్దుజేయుట ముఖ్యము. పాఠశాలలకుగాను 1927 వ సంవత్సరమున 108182 రూపాయలు ఖర్చయినవి. ఖర్చకు తగిన ఫలము గావలయుననిన, వీనిని నమర్థతతో నిర్వహించిన గాని ప్రయోజనముండదు.

వైసుభాస్కరులపై కేసు

డక్కా-విద్యార్థి గెలుచుట
డక్కా, జూలై 19:—మహా రాజాను అనులాద్యారి, డక్కా విశ్వవిద్యాలయము వైసుభాస్కరులపై దాఖలకేసు నీడు తీర్పు చెప్పబడెను. విద్యార్థిపై పరీక్షించుచు పుచ్చుకొన నిరాకరించి ఆతడు పరీక్షను హాజరుకాకు. డబ్బులకడంచి నందుకు వైసుభాస్కరులపై కేసులేబడెను. విద్యార్థి హాస్టలు నందుండి హాస్టలు నిబంధనలకు విరుద్ధముగ నడతరచియు, రంజాను పండుగదినములో దునివానియైతేను నిరాకరించెనని యొ, అందుచే పరీక్షను హాజరుకాకుండ అటంకపరచుటకు విశ్వ విద్యాలయాధికారిలను అధికారము లుపయోగపరిగానుటకెనపు వాదన. ఉపనాపకు జేయవలెనని నిబంధనలలోలేదనియు, తాను భోజనము కోరుటకు హక్కు గలవనియు, కావున పరీక్షనుండి తిరిగివేయరాదనియు, తనకు నష్ట రిపోర్టు మొదలగునవలెననియు ఫిర్యాదివాదన. మునసబుగాని డివిజనును వైసుభాస్కరుల లాన్సిగాడికి విద్యార్థిని తరిమివేయు అధికారము లేదనియు, దునుము గైకొని తిరిగి అతనిచేర్చుకొని పరీక్షను హాజరుకానివ్వ నలే ననియు జెప్పిరి. (ప్రేమ)

“బిటిషువారు దయపలచిననే స్వరాజ్యము”

నర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి ప్రకటన
నభలో అల్లరి
కాలికటు, జూలై 20:—మనకు రాజకీయముక్తి బిటిషు ప్రభుత్వమువారు దయపలచినవాని చేహారదని నర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు ఒక పోరంగపథలో చెప్పగా కొందరు అంగీకరింపనందున పథలో అల్లరి జరిగెను. ఇది జాతి యంతకు జరిగిరి శిచ్చిడి విషయము. బీకానందరి తొల్యున మాట్లాడుటకు రెడ్డినాయుడుగారికి అధికారము లేదనియు ఒకడు లేని కేకలుజేసెను. పాతీషునాథునిచ్చి వారు బయటకుతెరిమివేసిరి. రెడ్డి నాయుడుగారు ఉపన్యాసము సాగించుచు యేకేశ్వరిత్రయందైన అతివాదులే స్వయిబ్బగుటకు కారకలరిరి. జాతియంతకు మూలాధానుని ప్రజాకాతీయాభివృద్ధి కేమాత్రము తోడ్పడికో ఊండుచెప్పిడి తరములవారే నిర్ణయింపగలరనిరి. (ప్రేమ)

బెంగాలు శాసనసభ
కలకత్తా, జూలై 20:—పంగరాష్ట్ర శాసనసభ జూలై 21 వ తేదీన ప్రారంభమగును. ప్రభుత్వ కార్యక్రమము నందు చాల ముఖ్యంశములు చేర్చింపబడును. అధికారేతర తీర్మానములు 86 గలవు. పోలీసుకాఖయందు రూ 37,000 పబ్లి మెంటరీ గ్రాంటు కకవునివారణకు రూ 1,00,000 వార్డుకుడి తము హెచ్చించుటకు రూ 30,720 పబ్లి మెంటరీ గ్రాంటులు ప్రభుత్వసభ్యులు కోరెదరు. బెంగాలు టెనెన్సీ సవరణబట్టలు చేర్చింపబడును. (ఆ. ప్రే.)

సోలస బాపనయ్యగారు

శాశ్వతమైనది 14 వ ఆంధ్ర రాష్ట్ర వైశ్య వభాధ్యక్షులు.

అఖిలపక్ష సమావేశము

సభ ఆగస్టు 25 తారీఖున జరుగును

డా|| అస్సారీగారి లేఖ

అలహాబాద్, జూలై 21:— నే హూ ఉపసంఘమునా తయారుచేసిన భారతదేశ రాజ్యాంగ ప్రజాభిప్రాయ చర్చించు బహు అఖిలపక్ష సభ ఆగస్టు 25 తారీఖున లక్నోపురం గంగా క్రాస్ వద్ద మెమోరియల్ హాలులో కూడును. పరియగు కాలము ముందు తెలియజేయబడును.

అన్ని పక్షములును సాయము చేయవలెను

డా|| అస్సారీగారి లేఖ

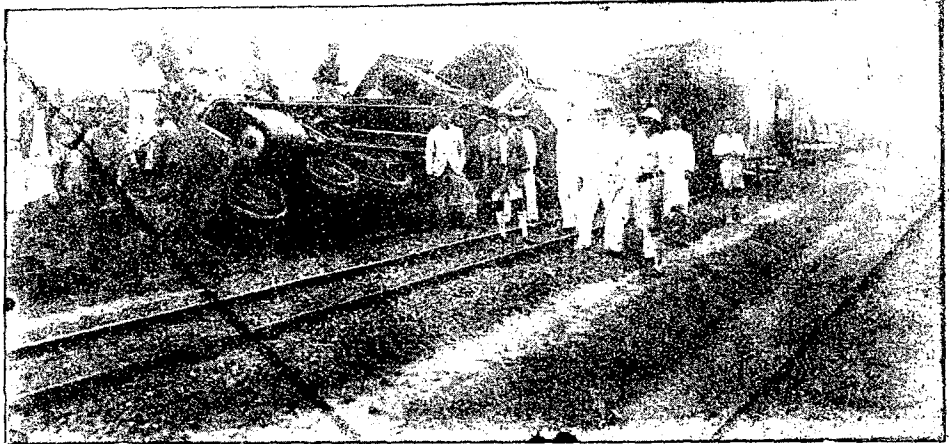
హాతీయ సభాధ్యక్షుడు డా|| అస్సారీగారి కీర్తింది పం తిని భావననుండి పంపుచున్నాను.

భారత రాజ్యాంగమును నిర్ణయించుటకు అఖిల పక్ష సభ వారి చే నిర్ణయించబడిన నే హూ ఉపసంఘము అలహాబాద్ నందు నే హూ గారి యధ్యక్షతన చాలాకాలముండి కూడుచున్నది. ఈసంఘముయొక్క నిశ్చయము ఆగస్టు 10 తారీఖులోగా ప్రజలచేతిలో నుండగలదు. అలహాబాద్ తీర్మానములనుండి సహించి తత్సభాధ్యక్ష మును జయప్రదముగా నిర్వహించిన సభ్యులకు శాక్వతిజ్ఞతను తెలుపకుండబాలను బొంబాయి తీర్మానముల పరమైన సభ ఆగస్టు మొదటి వారములోనే జరిగియుండ వలసినది. నిశ్చయము నింతకు పూర్వమే ప్రకటించబడియుండవలసినది. కాని ఇంతకుముందును యంతరంపై తక్షణకాలము లో ముగింపబడుట మిక్కిలి దుర్మటము సభలో పాల్గొనుసంఘముల యభిప్రాయములను విని నిశ్చయము తయారుచేయుటకు ఐక్యోపక్షముకన్న హెచ్చుకాల మవసరములేదని తలచెదను కావున ఈసంగతలన్నియు మనమునం దిడుకొని లక్నోపురములో ఆగస్టు 29 తారీఖున అఖిలపక్ష కూడునట్లు చేసి నిర్ణయించి నాను. సభలో పాల్గొనుచున్న వివిధ సంఘములు నిశ్చయించుటకు తమతమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారిశాసనములను అఖిల భారత రాంగ్రామ సంఘ కార్యదర్శి పంపుకొని కోరుచున్నాను. ముఖ్యముగా అఖిలభారత ముస్లింలీగువారు రాజ్యాంగ ప్రజాభిప్రాయ తయారుచేయు ముఖ్యకార్యమునందు శ్రద్ధవహించి తమ సభ్యులను పంపెదరని కోరుచున్నాను. ఈసహాయసంఘము మనదేశములో పేరెన్నికగన్న రాజకీయవేత్తలు, న్యాయశాస్త్ర విశారదులు, అనుభవకాలగు అనేకులసహాయము పొందింది. ఇంతవరకు వాలోదించి వాయవ్యవీరనివేషకను భారతీయులు శ్రద్ధతో చర్చించుట యవసరము, దేశములో నిపత్రులు, ముఖ్యముగా బాతీయపత్రులు దీనినిపూర్తిగా చర్చించి ప్రజాభిప్రాయమును సవ్యముగా త్రోవలలో నడిపవలసినదని కోరుచున్నాను. తత్ఫలము పట్టుట, ప్రయోజనముమాలిన ఖండిత యంతరముల లాభకరముగా నుండలేదు. భారతదేశముయొక్క ప్రస్తుతపరిస్థితియందు జాతీయోద్యమమునకు విత్తిలేనిచో చేయుననుట నిశ్చయము.

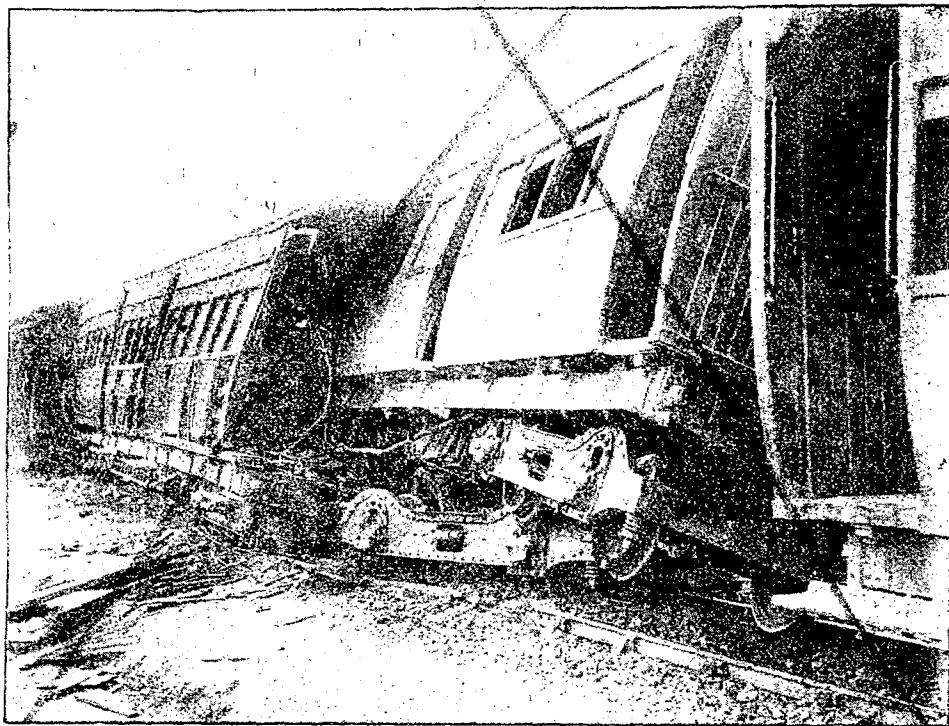
(ఆ. వెస్.)

ప్రాశ్ననరు వెంకటస్వామిగారు:— విజయనగర పరిగత కళాకాళాపాధ్యాయులు ప్రాశ్ననరు వెంకటస్వామి నాయుడుగారు నిన్నటిదినము వైలాపూరు సంగీతసభవారి యాదరణమున, ఫీజు కచ్చేరి గావించి, శ్రోతల నానందపరచుట తేలిక. వీరు ఆంధ్రగాయకుల కీర్తి పలివలను పెంపొందించుచున్నారు. వీరికి మద్రాసు పౌరు. లెక్కడు ప్రోత్సాహము సోపాదరని నమోదము.

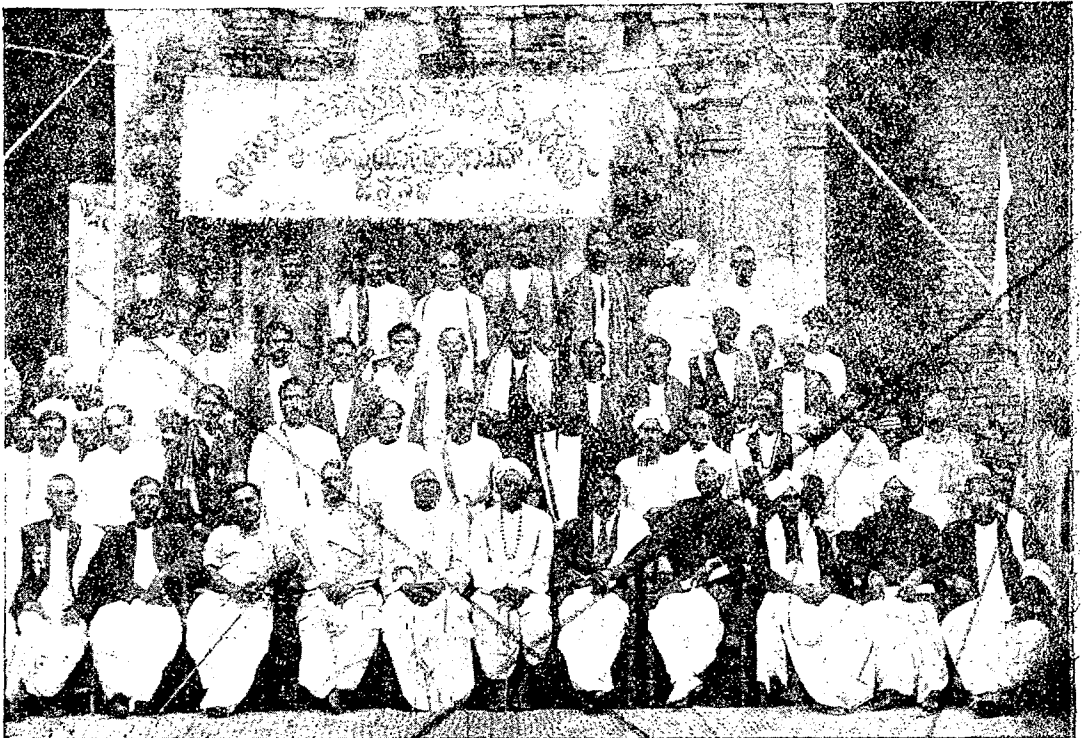
నోటు మెయిలు పడిపోవుట

కాలుపాకంపద్ద కమ్యూనికేషన్ పడిపోయిన సిలోనుబోటు మెయిలు. చెంగల్పూరు కలక్టరు పోలీసు సూపర్వైజరు వచ్చి చూచుట (వె. పో. బి)

మూడవతరగతిచెట్టలు రెండు జీకొనుట. పట్టాలక్రింద ఇరువదిమృలు తీసివేసినది గాననగును. (వె. పో. బి)

14 వ ఆంధ్ర రాష్ట్ర వైశ్య వభాధ్యక్షుల మహాజనసభ

కూర్కన్న వార:— (ఎడమనుండి కుడివరకు) శిల్ప పంచానన ఆరసవల్లి భీమలింగాచార్యులుగారు, పట్నూరు గోపాలస్వామిగారు, శతావధాని కొమ్మూరి సంగమేశ్వరకవిగారు, పండిత గాశాల రామమూర్తిగారు, పండిత దంతవాని శాగేశ్వర శాస్త్రిగారు (ఆధ్యక్షులు) పండిత బొండాడ లక్ష్మణాచార్యులుగారు, పెర్రుపొలు సూర్యవారాయా రావుగారు, కాళి రామమూర్తిగారు, ధవళేశ్వరపు సోమలింగాచార్యులుగారు, కానూరు గుడుమూర్తి అచార్యులుగారు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:— గుండ్లపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 రి
నిండువ్యాసాలికోబైందు పెదర్ వైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
కొత్త ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము. 7. 100లు కేటిపి, మద్రాసు.

మేత కపకాగింపునుండి 2. తరువక సాధించుకొనుటకు ప్రభుత్వమునాకిచ్చుట మార్గమేర్పడినది. నిన్ను జాతులకును యుద్ధమునాడి మరలివచ్చిన సోల్దానులకును పోరంబోతులకు బంజరభూములు, విదత్తుల తేకుండ గ్రాంటుచేయబడెను. దీని ఫలితముగా, గొత్తైలపంఖ్య చాలవరకు తగ్గిపోయెను. గొత్తైల పంట అరుదయ్యెను, 20యేండ్ల క్రిందట 500 మొదలు 600 గొత్తైలగల గ్రామములలో నిప్పుడు 100 గొత్తైలయినను గాన రావు నిన్ను జాతులకును యుద్ధమునాడి మరలివచ్చిన సోల్దానులకును గ్రాంటు లొసగబడుట కష్టము కనిపియుచు లేదు. కాని, గ్రాంటు చేయబడుటకు యితరభూములు నులభముగా సాగుచేయబడె దిగివి మెండుగా గలవు.

ఒకానొక కాలమున పెద్దపెద్ద గొత్తైలముదలను పోషించగలగుచుండిన యొక గ్రామములోపుడు పుండెను గొత్తైల నగుట పోషించ జాలకున్నది. మెరకప్రదేశములలో పరిస్థితు లింతకంటె బాధకరముగా నున్నది. ఈవిషయము మరయొక వ్యాసములో ప్రత్యేకము చేర్చింప వలసియున్నది.

* * * * *
వ్యవసాయపు ఖర్చులు

ప్రకాశంగారి 13 వ వ్యాసము

గతవ్యాసమున 1 కూలి 2 పశువులు 8 గొర్రెలనుండ నావులు, పాటిమన్ను నేయులు మున్నగు విషయములలో నెట్టితెల్పులు అధికమగునోకాకి వనోగోచరమైనట్లు నూటికి 350 చొ॥ కాదనియు నూటికి 400 చొ॥ ఖర్చులు అధికమైనట్లును విశదీకరించితిని. ఈవ్యాసమున 1 పశువుల వలని ఎరువు, 2 ఇతర ఎరువులు 3 విడికి ఎరువులు, 4 చెరుకుపంట 5 పి. డబ్బిల్యా ఉద్యోగుల దుర్భాగప్రవర్తనముల గురించి వ్రాయుచున్నాను.

1 పశువులవలన ఎరువు

ప్రతి 5 ఎకరముల పల్లపుభూమికి ఒకజత యెద్దులంద నులెనని ఇదవరలో చెప్పితిని. ఆజత యెద్దుల జురగలుగు ఎరువు ఏదాడికి ఎంతవాగతతో కూడనెట్టినను ఒక ఆర ఎకరము భూమికికంటె పొచ్చుభూమికి పోవును. అనగా ఆయెద్దులవలన సాగుచేయబడిన భూమిలో 1/10 వంతు నకు వానివలన గలుగుఎరువు పరిపూర్ణము. తక్కి 9/10 వంతు భూమిలో ఎరువు మరియే మూలమునైనను పంపిణీచవలసి వచ్చుచున్నది.

2 ఇతర ఎరువులు

ఈఎరువులు గ్రీష్మ మెన్నుకొని అనబడును. వ్యవసాయ పురాణ ఆది పెరు పెట్టి అధికముగ భీనము వ్యయపరచుచు ప్రభుత్వమువారి కాశును స్థాపించిరి. ఈవ్యవసాయ కాశులన రయితుల కీ విధముగ లాభమును కలుగలేదు. ఈకాశోద్యోగులు నిపుణులని ప్రభుత్వము వారందురు. కాని వారిని పూర్తిగా ప్రజలకు బాగుగ తెలిసిన. ఈగ్రీష్మ మెన్నుకొని విడికియ ఎరువులవలనను ఎంత మట్టుకు వ్యవసాయ విషయమున నీరు అభివృద్ధి గలన పరచిలో ప్రజలే యోచించుకొందురు. పశువులు గొర్రెలు మొదలగువానివలన గలుగు ఎరువులకు ప్రభుత్వమువారు ఆటంకపరచుచుండ డెట్లా భూములరయితులు ఆపంతుల ఎరువులపై సాధారణము నున్నారు. ఈఆపంతుల ఎరువులను ప్రభుత్వమువారి స్పష్టియేయ నీ చెప్పును ఆపంతుల సౌకర్యమును ప్రభుత్వమువారి రయితులకు కలుగజేయు చున్నారని ప్రకటించు చున్నారు. మొదటి పరిపంతు అతరున ఆపంతుల రయితులు పండించుకొందురు. ఈపంతులకు నీటిఆధారమేమియు ప్రభుత్వమువారు కలుగజేయుట లేదు. ఈపంతులపై నీటిపన్నులను తీవేయుటయే గొప్ప లాభమన ప్రభుత్వమువారు భావిచున్నారు. నీరుసప్తము కాబడిన టువంటి పంటలపై నీటిపన్నును తీవేయుటయే ప్రభుత్వము వారు కలుగజేసిన సౌకర్యముని డంబములు పలుకుట ఎట్టినివేకమో ఎట్టిసౌకర్యమో ఆలోచింపుడు.

3. విడికి ఎరువులు

విడికిఎరువులు చాలవ్యయముతో కూడుకొని యున్నవి. నేను బర్మావల్లనపును ఆచ్చటి ప్రభుత్వ వ్యవసాయ పూరమును చూచితిని. ఆచ్చట నిచ్చుటకూడ ప్రభుత్వమువారు చేయిచున్న పనియొక్కదియే. ఈవిడికి ఎరువులవలన భూములకు లాభము కంటె పట్ట మెక్కువ గలుగుచున్నది.

సవాజమున ఎరువులకు బంబుగా యీ డెట్లా భూములలో నుపయోగించుటకు ఆ నేకస్థలములందు సోడియమ్ సైట్ లు అమృతముననున్నవి. కాని యీ సోడియమ్ సైట్ లును వరుస గా రెండు నూడేడ్లు డెట్లా భూముల కెక్కువకు నుపయోగించి నచో నీ భూముల సారము తగ్గి పోవునని ప్రభుత్వ వ్యవసాయ రసాయన శాస్త్రజ్ఞులే చెప్పుచున్నారు. ఈ ఉద్యోగులే విడికి ఎరువులనే కేవలము ఉపయోగించవలసినయు, స్వభావసిద్ధములగు ఎరువులతో నీ విడికి ఎరువులను కలిపి యుపయోగించిన కొంతబాగుండుననియు చెప్పుచున్నారు. స్వభావసిద్ధములగు ఎరువులు ఎచ్చ

బున్నవి? వీనితో పోలి ఎరువులను కలుపుట ఎట్లు? ఈ ఉద్యోగుల సలహాలు ఎంతో ప్రయోజనముగ నున్నవో ప్రజలే గ్రహించవలెను

చెరుకు పంట

చెరుకు పంట శ్రేష్టము సాగుబడియున్నగు ఖర్చులవిషయమున వర్తించుచున్నది. ఈ పంట సాగు బడి జవరతో ప్రారంభమగును. ఈమాసమున మొదటి 3 వ పంట యే శ్రేష్టముగా నుండునని చెప్పవచ్చును. ఫిబ్రవరిలో మొదటి దిన సమకాలముయొ, మార్చిలో మొదటిదినయెడల అధ్యము నియు చెప్పవచ్చును. ఇంగ్లీషులో ఆకురు పంటకాలము వచ్చువరకు జీవించవలెను. జీవించిన పి శ్రేష్ట ఫలితము కలుగదు. సకాలములయందు ఈపంటకు కావలయునంత నీరు ఉండవలెను.

ఈపంటకు ముఖ్యముగా కావలసినవి 1వెరుగు కర్రలు, 2అడుదపుండి 20యేండ్లక్రితము 1000 వెరుళ్లు యా 1600 అయియుండెను. ఇప్పుడు వానిఖరీదు యా 6000 అయ్యెను. 2. అడుదపుండి బస్తా 1కి యా పూర్వము 2 లు ఖరీదు. ఇప్పుడు బస్తా 1కి యా 10 లు అయింది. 3. కూలి వోపంటకులవలె నీ యున్నది.

ఒక్కొక్క విషయమున వ్యవసాయఖర్చులు నెట్టి తెల్పులు అభివృద్ధిచెప్పినట్లు నూటికి 150 చొ॥ కాక నూటికి 400 చొ॥ అధికమైనదియు, దీనిని రైతుల వాజ్ఞాన్యులవలన కాగిరములవలన, ప్రభుత్వరీకార్డులవలన టుజావుచేయుచునని నేను దృఢముగా చెప్పుచున్నాను

5 లంచము

మీద వివరించిన విషయములకు ఖర్చులేగాక వ్యవసాయముకొరకు రయితులు మరయొక ఆసాధారణ వ్యయమును కూడ భరించుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. అదియే లంచము. డబ్బిల్యా ఉద్యోగులకుల చతులు. ఈ మూడుజిల్లాలలో నే గ్రామము పోయి చూచిన ను యా లంచముల గోల తేలి వినబడును. నీటి పట్టయికి ప్రభుత్వమువారికి రయితులు కన్ను చెల్లించుచు నీ యున్నాను. కాని లంచములకూడ ఎకరమున కింతయని నిర్ణయమైనది. ఒక గ్రామమునందు 300 ఎకరముల భూమిలో చెరుకుపంట యొండెనచో ఎకరమునకు 5 మొదలు 0 రూపాయలవరకు ప్రభుత్వమునకు పన్నుకట్టవలెను. అదికాక ఎకరమునకు యా 5 చొ॥ పి. డబ్బిల్యా. ఉద్యోగులకు నూమూళ్లు ఇవ్వాలెను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో పి. డబ్బిల్యా. వారి కియనలసిన లంచములు కూడ పంటఖర్చులక్రిందనే జరిగిపోవలసివచ్చుచున్నది.

పంటలు పండించుకొనుట కెంతవ్యయము అనుచున్నచో ముఖ్యముగా యోచించవలెను. అట్లుచేయక ఇవివరకే అధికమై యున్న పన్నుల నింకను అధికముగావించుట సాధ్యమవుతున్నాను. ఈవిషయమున బోరంగవిచారణము గావించక ప్రభుత్వమువారి యాధీనుననున్న రికార్డు సాత్వ్యమునైనను బయటికి గాని టుజావు పన్నులు ఎప్పుడేయుట అశాస్త్రము.

1902 సం॥లో చాచికోటపూర్వము ప్రారంభించబడిన ఇప్పటికి 826 సం॥ రికార్డులకు రయితులకు వ్యయమొగడుటకు సగటున ఎకరమునకు వీరగాని, చెరుకుగాని ఎంత విలువగల పంటపండినది సాగుబడిఖర్చు లెంత, కూలీఖర్చు ఎంత, పశువుల ఖరీదు ఎంత, పశువుల పోషణముఖర్చు ఎంత అనువిషయముల గురించి వివరములను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట సక్రమమునకు. వాన్నే హితులు యీజిల్లాల ప్రతినిధులగు కాపనపర్వతీమయమున సానసపర్వతో ప్రశ్నించెదగా? ఇట్టిపరిస్థితులలో నెట్టితెల్పులు అభివృద్ధిగాదు కాగుబడిఖర్చులు నూటికి 150 లంకున పొచ్చుఅయ్యెనని ఎట్లుచెప్పినో దురూహ్యముగానున్నది.

బిజ్జీ బండ్ - నీరై పోయిన వీర్యమున గట్టిపరచుగాని వీర్యము స్థితిక మగుచున్నయెడల తక్షణం నిలిపివేయును. మూసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యావన మొసంగును. ఎంతలపీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు జలము నిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతానవంతులంగ జేయును. ఉత్తరములు రసావ్యముగా నుంచవచ్చును. 20 మాత్రల సి॥ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు

ఆర్యవైద్యాశ్రమం,

159-1127 8, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు.

దాసుత్రిక్రమ రావుగారు

బెపవాడలో వీక్షింపులపత్రము

శ్రీయత దాసు త్రివిక్రమరావు ఎల్. ఎల్. బి. బా 5-అట్లాగారికి బెపవాడలో ఈనెల 20 తేదీన అఖిలభారత గ్రంథాలయ సంఘమువారు ఈక్రింది వీక్షింపులపత్రమును పనుప్పించిరి

అఖిలభారత గ్రంథాలయసంఘము దీనితో సంబంధించిన తదితర సంఘములయొక్క పథ్యులనుగ మేము మాసంఘకార్యదర్శిగా నండువిమృశించి హేలందులో ఎర్దియందు రాబోవు మాసమున జులగబోవు అంతర్జాతీయ యువజన మహాసభకు బయలుదేరుటకు ముందు నేటిసాయంత్ర విచ్చట కలసికొనుట కెంతయు సంతసించు చున్నాము. స్వయంవిజ్ఞానజనితం బగు విద్యను ఇంగ్లాండులో నభ్యసించుటకు మీకు గలిగిన శోభనీయ కాళములను మీవిద్యాతత్పరత విద్యావ్యాసంగము మీప్రత్యోపయోగకార్యదీక్ష మున్నగునవి మీ శ్రీసామర్థ్యములు ఉత్సాహములతో విశిష్టమై అంతర్జాతీయ యువజన మహాసభా ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడుటకు విమృశించు అర్హులుగా జేసివది. విమృశము ప్రతినధిగా నెన్నుకొనిన ఆంధ్రయువజనసమితివారిని మేము అభినందించుచున్నాము. మానవ ప్రపంచమునకు సౌఖ్యవహముగు సమస్యలందు యువజన ప్రాముఖ్యమును అవసరమును అఖిలప్రపంచమును గుర్తించెను.

అది గాక ప్రపంచమస్య లను యుద్ధబహిష్కారము మున్నగు వానిని పరిష్కరించుటలో యువజనుల అర్హతకీ సామర్థ్యములనుగూడ తెలిసికొనబడినవి. రాబోవు ఎర్ది అంతర్జాతీయ మహాసభ జయప్రథముగ జరుగునని మేము విశ్వసించుచున్నాము. మీవివేము, మీవిద్యాపాండిత్యము, మీఅనుభవము మీప్రజాసేవ కీతూహలతయొ అసభవారి కెంతయుసహాయభూతముగ నుండునని మేము నమ్ముచున్నాము. మీ రాయాదేశములకు గడపుకాలమున వచ్చుట గ్రంథాలయోద్యమములెట్లు కొనసాగింపబడుచున్నవో పరిశోధించి తెలిపవచ్చినవిమృశము కులపద్ధతులను బోధించి సహాయక దేదనని మేముకొనుచున్నాము.

మేము మీ ప్రయారాము కుభక్తమగుగాక యనికొరుచున్నాము. హేలందులోను తదితరయూరపు వసయా దేశములందు పంపించి సౌఖ్యముగ భారతదేశమునకు తెరిగివచ్చి దేశ సంచారమువలన గలుగు ననభవముచేత భారతమాతకు నిష్పటికంటె ద్వీగుణీకృతముగు నేవ పరిచెదరుగాక యిదికోరుచు విరమించుచున్నాము.

నేటి సాయంత్రం 5-80 గంటలకు శ్రీయత దాసు త్రివిక్రమరావు పంతులుగారు అంతర్జాతీయ యువజన సమావేశమునకు హేలందు దేశమునకు ప్రతినిధిగా వెళ్లు సందర్భమున వారి గౌరవార్థము శ్రీ దుర్గావిలాసమునందు శ్రీయత కట్టమంచి రామలంగాచెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. అతిథులకు అల్పవారము లొసంగబడినవిమృశ అఖిలభారత గ్రంథాలయ సంఘమునకును విజ్ఞాపనపత్రము సమర్పించబడినది.

5 వ ఆంధ్రరాష్ట్ర సమాకార మహాసభ

ఆహ్వానసంఘముల కార్యస్థానము

ఆంధ్ర దేశసభలు, గుంటూరు

ఇక్కడ గుంటూరులో ఈ నెల ఆఖరున 28 వ తేదీ మొదలు ఆగస్టు 1 వ తేదీవరకు అయినదవ ఆంధ్రరాష్ట్ర సమాకారసభయ్యన, తదితర సభలును, ప్రదర్శనములును, జరుగును. మద్యాను దక్షిణయిండియా మహారాష్ట్రలు అధికారులు ఇక్కడ గుంటూరులో జరుగు వర్తనమునకు పంపునపులకు రైలుధార్మీ శ్రేణుధునట్లు దయతో సౌకర్యము నొసంగియున్నారు. ఆంధ్ర, ఆంధ్రోకరలందరకు తమతమ ప్రాంతములలోని వర్తలలని సంబంధించు ప్రదర్శనపన్నులు విగ్రహాలను విరివిగ వంపి ప్రదర్శనము సర్వతోముఖముగ ప్రయోజనకారియగునట్లు తోడ్పడ వేదెదరు.

గుంటూరు రామచంద్రుడు.

ప్రత్యేక కార్యదర్శి, (ఆహ్వానసంఘము కక్ష మన.)

MADRAS

గడుగూయత్ర

నేను పుట్టినది కొన్నింటిని, మెట్టినది కొన్నింటిని, దీనినే కుండెనీమ అని నామమందున పూర్వము కట్టినప్పుడు వారు పుట్టినదేకంటె దురుముతి జన్మించినదేకంటె కాదు. అది పవిత్రవంతమైనదేమని యిది, కాలానుగుణముగ యిప్పుడు బహు మొరటుచేకంటె అయింది. నాచిత్ర బొమ్మ పూర్తిగా విడిచి కా రణం మీద తెలుసుకొని నేనా పుట్టినంత, పడకంటె నేను పచ్చినవంతం అట్టిదే! ఇరువైపుల నిండా బంధుబంధుగల నం కాళి! కుడకు ఇట్లులేనివావువచ్చెను. విచారించెద రేకగా యేదో! స్త్రీలను విద్య! విద్య! విద్య! అని వ్యతికలమును వేదక లపైన దొరికి పడవ్రాసి పడవానిలే లాభంవీటికి! యేవల చదివినప్పుడు ముమ్మలగురించే వ్రాసి కుడకు మాగంటే కొస్తాక! నా అవస్థ చెప్పుతా వివరదే! నిండా పడిపొండ్లు లేవు నాకు నావంశములో వాళ్లంతా బాగా చదువుకున్నవాళ్లు! బహు నాజాతునుప్పులు! ఏడుగురుకన్యలైంద్రకధవిశలేదామారు! మేము అంతమంది అక్కచెల్లెండ్రు మునుండి! నాకర్థం మూడండి! అందరు బాగా కావాలన్నప్పుడు! నేను కడ పుట్టానను! కన్యాపదా కుడకు గుళుకు అనుబంధ ముం టుంది తోకంటా! ఆ అక్కచెల్లెండ్ర కథ అది! అల్లునికల్లుం ౧/ రూ 500 లు చెల్లించేదకాదు మావాళ్లు. అందున నాకథ విక్రమమాలినకథ అయింది! అదుగో పశువు, ఇదిగో మునుగు అన్నట్లు అయినది! ఇలాగే నా బాగుండే! ఏ పూజాకేసణా లయంతోనో పెద్దపరీక్షలు పేను అయి నాయువ్వంపచ్చిన పురుషుడిని చేపట్టి గుళుంగా జీవయాత్ర గడిపేవానను! రెండు డబ్బులబాటాళ్లు నావావే కొరే! లేకపోతే తెలిసి నన్ను లేతకుననే నా తలిదండ్రు లెందులకు పంపేరు? ఇంతకు విధి ఇటులున్నది! ఒకరిని ఆనవలసినవని లేదు! అయితే లోకం కొంత తెలుసుకొని యంతటనుండియైనా అనాధస్త్రీలకు కా పాడుతారేమో అని యెంచి నాకష్టాలు వ్రాసిపెడదాం అని వ్రాస్తున్నాను. ఇంకాలో నోకరిభూషణ ఒకరి దూషణనిపి త్తం వ్రాయాలిలేదు! నాజోష చెప్పుకుంటున్నాను. పోనీ! వేధించగా వేధించగా మావాళ్లు పంపేరునుంచాము! నా అత్త వారు పిల్లలగన్నాడు గాదా! ఒకరిపిల్ల తమయింటి కేలాను వచ్చినదో ఆ తమ పిల్ల యింకొకరియింటికి పంపవలసిందే గదా! వాళ్లు తమపిల్లను యాలా కొని రంపాన పెట్టితే మనసున కెంతకష్టం కలుగుతుందో అనియెనా తలంచి నన్ను చెర్ల చెట్ల కుండా యిండా మాడదు ఇంతకు నా గ్రామమారం యిటులున్నది నిజంగా చెప్తున్నాబాబూ! నేను తెల్లనివన్నీపాలు, నల్లనివన్నీ నీళ్లు అనుకునేదాన్ని! నేనువచ్చి దూరదేశంకో పడ్డాను నాకు ఎవరు తెలిసినవాళ్లు లేదు! నాల్గుమాసములైనది. నేను కాపురా నిక్కివచ్చి నాఅంతరంగికబాధ ఎవరితోచెప్పను? నిత్యము మా యింటికివచ్చు కాకలతో మొరటెలుకొనకా! అవి పెట్టికామలు. కా! కా! అని అరచును. రెండుమెతకులుంటే తినును. లేకపోతే పోవును! కాకినికూడా వాలనిచ్చేది. కాదు నాఅత్త! అంతటి ధార్మికురాలు! ఇంకెవరితో మాట్లాడే! చిన్నచిన్నపిడుగులు తరుచు మాయంటివచ్చేవి. వాటికేదైనదోకితేనా తినదానికి? అంతపరీకురముగా యిండేది మాయిల్లు! నాకునలారా! నాయిల్లు నల్లకాడెనని నుమండి. నేను యింగ్లీషు బాగానేర్చి నాను. తెలుగుభాషలో నవలలుచక్కగా వ్రాయగలకేవచ్చి నది. నాతలిదండ్రులు నాకు సంగీతం నేర్పించేరు. ఎందులకు ఏమననా? హాస్యానియమ చక్కగవాయించి పాడెదను. పాట లో నల్లవిపాదగలకేవచ్చినది. ఏమివ నేమన్నది? ఎవరవిని సంతోషించెను? నాగానమధుర్యము కోయిలలు, చిలుకలుచిని సంతోషించుట కిదియొకపూలతోట అయియుండిన నాజీవితమునెంతో ఆనందముగానండి యుండెదేకదా. నాజీవితమునమచ్చుల రాలినబాగుండెడిది. నాప్రాణావి కిది యొకకల్ల పాదవింద. నిగ్గూరిలించేదానిని. అయితేఒకండుల సంతోషము! విధికాల ముయ్యాముళ్ల పొగలో పడికొట్టుకొన నియ్యకుండా నాభర్త నా అత్త భర్తలతో నన్ను నిత్యానందపదవిం బొందించినందున వారికినేనుమిక్కిలై కృతజ్ఞురాలను! వారేమిచేసిరి! నాజాతకఫల విలువరిగిమించినది! కాలగర్భంబున నెంతనేసి కార్యంబులమిడి యుండునోగదా! కొండపిటిసిమెవావులసిట్లు పైకి చెదటయెంతి కష్టమో అంతకష్టమయ్యె నాజీవితము. యానాల్గుమాసములలో చిన్నతనమునుండి నాతలిదండ్రులు నన్ను పువ్వులలో పెట్టి పెంచెరి. నేనుపిల్లతోలే ఆశోరక నెరవేర్చెవారు. నేనుచేదుమిం టును బాగా అడేవానను. నాతమ్ములు, నాఅమ్మలు పెక్కం ద్రుకలరు. నా అక్కలు, బావలు, మామలు నాదొడ్డవులు నాన్నలు నాకుపెక్కండ్రు గలరు. సాయంకాలమందు మేము పికారుగాపోయి ఆటలాడుకుందుము. నిర్భయమైనగాలిలో అట లాడుచున్నపుడు మాకుసిండా ముదము గూర్చుచు మాలో వానివలె నుండి మాకు కావలసిన వన్నియు చేతికందిచ్చు మానాకరులనుతలంచిన నాకు మిక్కిలిదుఃఖము వచ్చుచుండెడిది. ఎందుకనినదా మాసంతోషము మాయంటివాని యొకకక్కని!

దానికి అన్ని సంగతులు తెలుసును. వన్ను నా అత్త నా భర్త పెట్టెనీ యిసుమును నా యింటిదానికి తెలుసును. నాకు ఏమి పరాకాష్ఠగా నుండెడిదికాదు. నా అత్త యింటు లేనప్పుడు నా ప్రాణానికొకయొక మృత్యు నేవలెనలె నుండెడిది. నాకు నాయు మగ్గులేదు. అందున ఏమో యిది నా ప్రాణం కాదుంటి దీని నో అన్నీ చెప్పేవానను. ఆమండ అన్ని మరెన్నికల్పించి నా అత్త మెప్పుసాంచవలెనని చెప్పి నన్నే బాధ పెట్టేది. ఈయంగల కొంత అనుభవమేక విమర్శగా దానితో మాటలాడేవానను కాను. విధి గున్న మెటులుండునో తెలియదకదా. నా జీవమును త్వ రలో నంతరింపజేయుచు నిత్యము లోన దేవుని మొక్కుకొనే వానను. కుడకదే ఫలించినదన్నట్లు నా జీవితచారిత్ర సంతరిం చినది నేను కాపురమునకు రావన్న కాలములో నా అత్తమాన కేలూరిలో కాపురముండేవారు. ఆనాడెందుడే వారిదా గ్రామ కాపురం. అయితే అక్కడ ఒక తెలుగు కలిగిందట మా అత్త. ఆమెకూడా చదువుకున్నదే. కానిప్రాచీనభద్రపు భోజనాంతరం నిత్యం పురాణాశ్రవణంయొండే తీరవలెనట. కుడకు ఆమె అత్త కాలతేనెం చేయవలసిందేనట. అప్పుడేమూడు ముక్కలపురాణ అన్నమాటునుండి. ఈ పిచ్చిలో బడవాళ్లు బాగుపడతారా. ఈ అట అడవాళ్ల దాకాపాకిందిమాచేరా. ఈ కుటుంబ మరొ నలు, తక్కినవిషయాల ఏలాగుంటాయో యోచించుకొండి. నామామగారు బహుసాధువు. ఎక్కడచూచినా యిది యొక గొప్పవిక్రమమన్నాడి. ఇలాంటి చావగొట్టి చెప్పులుముయ్యడం కేసులలో యింట్లో పురుషులు వుర అనాధలవుతారు. వాళ్లుకు తెలియకుండా యిలాంటి గండరగోళం జరగడం అంతాయు నతకువారే యింటి యజమానునకు తెలియడం అటుతరువాత ప న్నాగంపన్నీ తప్పించుకోవడం ఇది విధానంయిలాంటి విషయా లలో జరుగుచున్నది. ఆపూర్ణో తన్నులు తినలేక పాపం మా మామగారు బంధుజనంలో వచ్చిపడ్డారు. ఆయనతన్నులు నాకు ప్రాప్త్యుధురఅయి యంతవరకు వచ్చింది. నాభర్తవిషయంకొంతచెప్పియుగిస్తాను. నా చరిత్ర! ఆయన గారు బాగా చదువుకున్నారు. అయితే నాలాగే లోకాను భవంలేదు. ఉన్నప్పుడు బాగానేయుండేవారు. ఇది యాచి నా అత్తకేవల జేసిడి! ఆమర్నాడు నాకు నా భర్తనలుగు లెట్టే రారు! ఏమిటి ఆవ్యాధం అనే దిక్కులేదు! ఇరుగుపారు గుంపు విని తెలిసి తెలియ నట్లుండేవారు! వాళ్లకేం కట్టింది నాపూను! అలాంటి కాఫీ, తాగినస్తే యాయన ద్రాక్ష నీళ్లు తాగినప్పటికీ తెలియక నన్ను చావమోదేవారు! ఇది మాచి నా అత్తదగ్గరదీని ఆశోచన నాకుపరాం చేసేడి! మర్రికొంచెం రెండుముడు శోకాలలో తేలుకునేదాన్ని. ఇంత లో ఆవేశం చెప్పతరంకానిది. మొగుడడపడ్డా అందరినీ వెనుకకు పెట్టి నన్ను అనూతం క్రింద పడవేసి కాలం నేతుల కమ్మి "చావుయందా" అని తిట్టిపొయేడి. అంతట నామాను వచ్చిలేవదీని అమ్మాయి, నీ కర్మం, నా కర్మం యిలాపం దిం, ఏడవన్నా" అని నోరు మూసేవారు. కిగరగా ఏడి న్నే తిరిగివచ్చి నోరు మూసేవరకు తక్కిది నా అపిటిడ్! నా అత్తబం చెప్పడానికి తరంగదు. ఏనుగబలం. చూడడానికి దయ్యపు ఆకారం! ఒకశోక మధ్యాహ్నంనుంచి నన్ను బహు సాక్షిమూ నన్ను బహు చెబ్బలుకొట్టింది. ఇంతలో నా భర్త యింటికివచ్చెను. ఏడి ఆమండ అని పిలిచి ఒక తన్ను నాదొ కక్కలో తన్నెను. అతన్నుతోనే నేల నోరగిలిని. న్నామీ! యంతటకై నా నన్ను నీదాపునకు పిలిచిపోరాదా! అని మనసుచే దుఃఖించిరి. నన్నెవరోమాకుకొని పోవుటగుర్తుగల దుగాని అంతలేమయ్యెనో నాకు తెలియదు. ఒడలుమరచి గుళు నిద్రంకెండిరి!

మూసికత్తం.

ఉచితము ఉచితము ఉచితము. కోటికొలులు కందు. ప్రతియేడు వేనకువేలప్రజల తొడిగి కాదులనున్నాడు. మిశ్రల కాగుడదు.

1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు

ఈవత్సరము మియొక్క వ్యాపారాధికారయొక్క సత్య నమోదెంపును ప్రశంసభ్యానింబడనజ్యోతిష్యుడు, యావిష్య యందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవారు. యావత్సరము మి యొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి తేడిలు వివరముతో యెటులు గునదియు, వస్తుసామగ్రియొక్క పప్తయి గిరాకీ యెటులునో కొన్ఱయొక్కముగ దెలుపును. ప్రపంచములో ప్రతివోటను జరుగు వివర వ్యాపారములను గూర్చి వేరుగ దెలుపును. తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడుదు. పుస్తకం ధరకుగాను రు 5 కైకొనబడును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే గలవు.

ప్రకాశకులు:—కమర్షి యలు ఫోర్తాన్సురిపోర్టు 1928 ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యా రిపోర్టు నుపయో గించుచున్నాడు.

ఇంగ్లాండునలదును—ప్రాగ్దేశములందును నవైదారులు —స్పీడు కాంటెటంకెనీ, తపాలపెట్టె నెం. 2058. బొంబాయి (యండియా)

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

123-7-28

నీమదపుర దినుసులు
ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు
కాంకావల్లు—23 X 24 మంగిసూక్ష్మ (బి) 8-14-0
పరావలికము 7-14-0
కాంకావల్లు—23 X 22 "మోటాచునెక్కి" (బి) రు 8-8-0
పరావలికము (20 X 20) రు 7-6-0
తెలుపుముల్లు—1703 (నెట్) రు 12-12-0 స్లావ్ గో 9000
రు 12-1-0 1702 రు 10-8-0 ఎల్. ఎల్ 78,
78, రు 8-6-0 68/888 రు 12-12-0;
తెలుపు మర్రింగ్స్—H. K. 62 రు 17-0-0; B B B
రు 17-6-0 C 40000 రు 21-8-0 100,000 Xజం 1-8
K 1-8-10

సూర్యులు
40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టలు)—బాక్సి రు 6-14-0
చలన (కొంగ) రు 7-4-0; చలన (ఎస్టి క్లెట్) రు 6-18 0.
చలన (నాగకన్యక) 6-14-0 చలన (నెట్) రు 7-0-0 చలన
(గడ్డలెంబ) రు 7-14-0 వస్తుగ్రము (సెల్) రు 7-10;
40 జపాన్ (పదిపాకట్టలు) అయిదు నక్షత్రములు
రు 12-7-0 కలర్ బాల్ రు 12-4-0 750
60 సీమ (5 పాకట్టలు)—ఆంధ్ర రు 14-8-0;
రాట్టము (సెల్) రు 12-0-0; దురుకారము రు 9-0 0 ఎద్దు
Xడియారము రు 8-15-0
ఇత్తడికొలు—(డిబ్బోమేస్) రు 27.
డిబ్బో (ప్రాసాయర్) రు 286
రాగిరేప రు 268.

సిమెంట్ పీవా వెల్డె...
గిల్ గోమెట్ ("చెయ్య") రు 11-4;
జ్యుకో చెయ్యి 10-4-0

చక్కెర మూలయొక్కధర—
జావా టిక్ రు 27-4-0 ఆగస్టు, సెప్టెం 26-14-0
వేరుసెనగ నూనె
"ఇంగ్లీషు బాకవధరలు—గానగ రు 117 1/2.

ఆముదము

(బుల్ బెడిది)	రు 108
పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు	
అవుతోలు 7 టు 9 1/2 "అవకంట్స్" రు 1-5-6; 1-6 6	
" (8 టు 8 1/2) " " రు 1-4-9 టు 1-5-8	
" (లేలిక) " " రు 1-8-0 టు 1-8 6	
" (తిట్ట టు 9) రెండుగూర్పు రు 1 5 8 టు 1 5-6	
" (7 టు 7 1/2) " " రు 1-6-8 టు 1-6 9	
" (లేలిక) " " రు 1 8-0 టు 1-9-0	
" (8 టు 8 1/2) రెడకాన్సు రు 1-5-8 టు 1-5 9	
" (8 1/2 టు 7) " " రు 1 6 6 టు 1-7 0	
" (9 టు 9 1/2) విడవనగరము రు 1-5 0 టు 1-6-6	
" (6 1/2 టు 6 1/2) " " రు 1-6-8 టు 1-7-3	
" (6 టు 7 1/2) డిలదరు రు 1-6-9	
కేరతోలు " " రు 4 6 టు 5-16-0	
కేరమాడితోలు " " రు 1 7 6 టు 1 8 0	
అవుమాడితోలు " " రు 1 14-0 టు 2 1 0	

నెగ రోగము, పక్షవాతం, చెముడు చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేయ రావు రాకట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

డం త మూర్తి ము
కట్టి 1-కి రు 0-2-0; 12-3 1-4-0
ఈ దింతర్యముతో పండ్లతో మునుపల దిగున్న గట్టి తడును. తిగుళ్లనుండి రక్తముతో అతుండునా. పోడియర్లంపచు లేయండును. పండ్లు ముట్టచులవలె రోగిగా నుండును.
అమ్మ తొలగవలె దీప్య భోగ్యంబు - మదరాసు.

ఆర్యవైశ్య యువజనసభ వాయల్ పాడు

అధ్యక్షులగు కొల్లూరు సూర్యనారాయణ
గుప్తగారి ఉపన్యాసము

ఆర్యవైశ్య యువజనలారా! మేల్కొందుడు. దేశసేవా ధురంధరులు నడుములను దిగియగట్టుడు. యువకుల కుండలల నీన ఉత్సాహమునకు మిరియించుడు. ఉత్సాహమునకుతోడు శరీర, మనోదార్ఢ్యములను కలిగియుండినయెడల సంఘమునకు దేశమునకు తగినంత ఉపకారముచేయుట కవకాశముండును. దైర్యము, సాహసములే యువకుడు బ్రతికియుండినను చచ్చినను సమానమే! ఏదేశచరిత్ర చూచినప్పటికి యువకులు ప్రాంధిం ది, కార్యమును జయప్రదముగా జరుపని విషయములేదు. ఈ మధ్యను స్వాతంత్ర్యమును పొందిన తరుపు కొరియా దేశము ల చరిత్రములు చూచిన యువకులే స్వాతంత్ర్యము పతాకమును నెలకొల్పిరి. మన యువకులలో శరీరదార్ఢ్యము లేకపోవుటచేత కొన్ని ప్రాంతములందు మనకులము చాల చురుకైనగా చూడ బడుచున్నది. ఈ మధ్య ప్రాద్దులూరిలో మహమ్మదీయులు మ ననైపులకు కలుగజేసిన తొందరలో, అక్కడనున్న వైశ్య యువకులు కొంతమంది బయలుదేరి శరీరదార్ఢ్యమును సంపాదిం చినవెంటనే కలిగిన నవీనశక్తి చూపించుటకు సద్దుమగాయుండిన తరువాత, మహమ్మదీయ శత్రువులు పాదాక్రాంతులైరి. ఇది యంతయును కొప్పరపు నుబ్బయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగి నది. అప్పుడు మనలను సాధారణముగా నిరసన భావముతో చూచు బ్రాహ్మణ సూర్యసోదరులకు ఆర్యవైశ్య కలుగజేసిరి. అట్టిసంగతి జయప్రదముగ జరగలేకిన మన వైశ్యసోదరులకు సభివారి తంపున అభినందనములు చేయుచున్నాను. సోదర సోదరిమణులారా! ఈ గ్రామములో కాలుపెట్టినతోడనే నే నొక విషయకరమైన సంగతి వినియుంటిని. ఈ ప్రాంతముల యందు కొన్ని సలమలలో రెడ్లు అను తెగవారు మన వైశ్య సోదరులను వంచములకన్న అధమముగ చూచుచున్నారన్న సంగతి వినితోడనే నా శరీరమునందు గగుర్పాటు గలిగినది. వారట్లు మనలను చూచుటకు కారణము లో చించి చూడ నాకు తట్టిన సంగతి యొకటి గలదు. మనవారు సహజముగ మెత్తనివారు. తక్కిన సంఘమువారితో ఎంతమాత్రము డిక్కా నరు. అదహజమెత్తదమననే శక్తిలేమిగా క్రమించి మనలను మనశత్రువులు కొన్నియక్కట్లుల పొల్లేముచున్నార. గనుక మన యువకులు పరికిరదమును వదిలి దైర్యము నవలంబించి శరీర దాదర్శ్యమును సంపాదించుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయ వలయును.

శరీరమనోబలమును సంపాదించుటకు, తాలింఖానాలు, విద్యాశాలలు, విద్యార్థులవసతులు, ఏర్పరపవలయును. అవియె ట్ల జరిపించవలయునో మన పెద్దలు నిన్న మొన్నటిరోజులలో జరిగిన మహాసభలో తీర్మానించియున్నారు. ఎప్పుడు మనసం ఘములను సభివృద్ధిచేసికొనగలవారెమో, అప్పుడే మనయందుగల అనూయభావమును మార్చుకొని, స్నేహభావము నవలంబించెద రు. కనుక దేశమాత నేవచేయుటకై తగిన శరీరమనోబలమును విశ్వప్రయత్నములయినను చేసి సంపాదించవలెను. లేనియెడల ప్రపంచములో, మనదేశములో, యితరసంఘ యువకులకు పరి హాసపడుట మగుదును. ధనలోభము, మనకెన్నడును లేదు. మనదేశములో జాతీయమత, సాంఘికవిషయముల క్రింద మన వారు శక్తివంచన లేకయే విచారముల నొసంగిరి.

మనకులమునం దుద్భవించినట్టియు, మనదేశము నుద్ధరిం చుటకై అవతరించినట్టియు, భూప్రపంచమునంతయు మహాత్ము డనియు, అపతారపురుషుడని పేర్కొనబడినట్టి, గాంధీమహా త్ముడువడించిన ధర్మసూత్రములను కొంచెము గమనించెదము. దేశప్రతిము పూనుడనియు, ఖద్దరు కట్టుడనియు మహాత్ముడు బోధించిన విషయము క్రొత్తదికాదు. ఈ ప్రాంతములందు గల మనవైశ్య యువకులకు స్వదేశప్రతిమున్న అర్థముకానట్లు కన బడుచున్నది. ఈ ప్రాంతములందు ఖద్దరు నవయోగించుట చాల తక్కువగాయుండుట జూచిన నాకు చాలనిగ్గు, విచారము పొడముచున్నది. కనుక సోదరలారా! స్వదేశప్రతిము పూను డు. దేశసేవ చేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుడు.

సోదరిమణులారా! మీకు ప్రత్యేకముగ నా ప్రార్థన యొకటిగలదు. మీరు మీ సోదరులతోపాటు ఖద్దరుపై నాదరిణి చూపనిదే మనసంఘమునకుగాని, దేశమునకుగాని ఎవ్వరైన మైన లాభములేదు. ఏదేశమన్నదైన స్త్రీలు కలవనిదే ఏమంచి కార్యము సంపూర్తి లేదన్నమాట లోకవిషితము. మీరు ఖద్దరు మోలునియు, నాజాతుగా లేదనియు కినుక వహించక ఖద్దరు వస్త్రధారణచేసినచో మీకు స్వతంత్రత వచ్చినట్లుగా భావించు కొనవలెను. కొంచెము వేషమునకు, హాకునకు లోకము నచ్చు నేమో అనిభ్రమ పడెదరు అభయములేదు. మియియుమవచ్చిన రంగులలోను, సన్నములోను ఖద్దరు వస్త్రములు వచ్చుచున్నది. మీరే వట్టుచీరలక్రింద ఖద్దరుపెట్టుచున్న డబ్బులో మూడవ

వంతు మాత్రము ఖర్చు అగును. మీకు ధనలాభము కలుగుటయే గాక దేశక్షేమమునకు తోడ్పడిన పుణ్యము సంపాదించిన వార గురురు. మోటుబట్టులని మూతి ముడువకండి నేడు మీరు యువ కులు, కేపు యిల్లాండు, తరువాత మాతలు, వీరమాతలగు భా గ్యముకలదు. కనుక మీరే ఆదర్శకులుగ నుండిన యెడల దేశ దాదర్శ్యమునకు తోడ్పడినవారగుదురు. ఓ యువకులారా! మీరు మీపీఠులయందు స్వాగత పతాకములయందు ముడిం చిన నువ్వర్తాత్తురములు మీకు నేను జుప్పికి తెచ్చుచున్నాడ ను. “దేశసేవ విమృశి కై పాట పడుడు. దేశమాత సంకల్పకు లెగగొట్టు” అను వాక్యములను మాత్రము మీరు స్వప్నావస్థ యందైనను మరచుటకు వీలులేదు.

మనసంఘమును వేరు పురువులవలె మొదలంటి తినితేయు చున్న దురాచారములను రూపుమాపుటకై తగు ప్రయత్న ములను చేయవలెను. మనసంఘము నుండి కన్యాకుల గు వరులగుములు అతిబాల్యవృద్ధివాహములు పొందోలటకును, బాలవితంతు పునర్వాహములు నిరతేషణగ ప్రథమ వివాహ ములగనే పరిగణించిచేయుటానవలెను. ఈ సందర్భమునందు మహాత్ముడు చాలమారము గ్రంథములను పరిశోధించి మహాపం డితులతో తర్కించి దూరముగ నాలోచించి పరిశోధించి వ్రాసి నవిషయములను గమనింపుడు. వారివాక్యములు నేడవాక్యము లుగ పరిగణించుటయందెట్టి దోషమునులేదు. నిర్బంధవైధ్యమును దేశక్షేమమునందేపారదోలుడు” రజస్వలనంతర వివాహము లే దేశోదారణయని చెప్పుచు బాల్యవివాహమును ఈ క్రింది రీతిగా ఖండించివాడు.

బాల్యవివాహములు కాస్త్రముతమామ్యములనియు గుణ రాహిత్యములనియు స్పష్టముగ తెలియజేసివాడు.

గనుక యువజనమిత్రులారా! మీరకొన్ని సకార్యముల నుచేయుటకు కంకణముగట్టుకొని శ్రద్ధాభక్తిలతో సంఘసేవచే యగలండులకు మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతియువకు డు తాను యుగవదిసంవత్సరములు వచ్చినగాని పెండ్లిచేకొనకు టకు తగినంతదేవాదార్థ్యములేనిదే కుటుంబము పోషించుకొను అవకాశము వివాహము చేకొననియు వరులగుము నెంతమా త్రము గైకొననియు మనసంఘములోగల బాలవితంతు వివా హములకు తోడ్పడెదననియు ప్రమాణముచేసి దృఢనిశ్చయమై కార్యరంగమున ప్రవేశించవలెను.

ఓ యువశతీలమ! నీవుచేయు ప్రతిములు ఏమయియుం డవలెనను.

- (1) నాకుమరైత 15 వత్సరములు పూర్తిగనిండినగాని వివాహముచేయను.
- (2) పెండ్లిలియందు కట్టుముకోరిన యువకునకు నా కుమరైవత్సరము.
- (3) విద్యార్థుని విహీనడైన యువకుడు ఎంత ధనవంతు డైనను నా కుమరైత వివాహమునకు ఇవ్వను.
- (4) ప్రతిదినము ఒక ఘంటకు తక్కువగానుండ రాట ముపైని నూలువడికెదను.

ఈ యువజన సభివారు కారదా బిల్లును ఏకగ్రీవముగ నామోదించవలెను. ఈ బిల్లును పెట్టుటకు కారణభూతులము మనమేమోయని సంశయమునకున్నది. ఏలనన 1921 వ సం వత్సరముందు విశాఖపట్టణములో జరిగిన వైశ్యమహాసభయందు రజస్వలనంతర వివాహము కాస్త్రసమ్మతిమనియు, అట్టి వివా హములు జరుపవలెననియు, బాల వితంతు వివాహములచేసి కొన్నవారితో సహా పంక్తి భోజనముల కెంతమాత్రము ఆత్మే షణ లేదనియు, మ-రా-రా-శ్రీ.టి. ఆదివారాయణ చెట్టివారి ఆధిపత్యముక్రిందక, సాలస బాపనయ్యగారి సహాయము వలనక, తీర్మానములు జరుపబడినవి. అట్టి తీర్మానములు గా వింపబడిన తరువాత, ఆ తీర్మానములు అమలులోబెట్టుటకు తగినంత అవకాశము నిచ్చినవి. ఈ యువజన మహాసభలే! శ్రీపద్మి చంచయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన మొదటి సభాస మయందును వితంతు వివాహములు చేయుటవారు ఇచ్చిన విందులకు విచ్చేసిన అధిక సంఖ్యాకులే దీనికి తార్కాణము. ఇంతియేగాక వైశ్యసంఘ సంస్కరణసభివారు ఈ మధ్యను జరిపిన బాలవితంతు వివాహములకువచ్చి విందులారగించిన వైశ్య సోదరు లెంతమందో చెప్పటకు వీలులేదు. అట్టి భోజనములు చేసినవారితో మరి ఎన్ని జలంబి భోజనముచేసియుండికో తె క్కపెట్టుటకు చిత్రకవునికైనను నలవిగాదు. దీనినిజట్టి మనకు తెలవనిన సారాంశము ఏమనగా బాలవితంతు వివాహములు చేయుటవారు సహా పంక్తిభోజనానర్హులని చెప్పటకు ఎట్టి ికారముగాని, న్యాయముగాని లేదు. అపూర్వాచార పరా యములు కొందరుండిన నుండవచ్చును. వారిలను మన యువ కులకెంతమాత్రమును భయము లేదు. వారికి తావులు దప్పుచు న్నవి. కాలచక్రము నావుటకు వారికి శక్యముకాదని యిప్పటి కే గ్రహించియుండవలసి యుండును. కాని కొద్దికాలములో గ్రహించెదరు. అప్పుడు వారు మన శరణ్యమునకు వచ్చెదరు. మనమిప్పుడు వారిని చేతులార కాగలిందుకొందము. నేటి యు వకులు రేపటి ప్రమాఖులగుదురన్నమాట ఉభయముల గ్రహించ వలసిన విషయమే!

మనయువకులు తగినంత విద్యను నేర్చుకొనుటలేదు. గడచిన దానికి వగచుటకంటె ముందు రాబోవు వ్యవహారములను చక్క బెట్టుకొనుటకు తగినంతకై సామగ్ధ్యములను గడించికొనవలసిన అగత్యము కలదు. పాలుమారియుండుటకు వీలులేదు. 7 మన యువకులు రాచకీయ, పారిశ్రామిక, వాణిజ్య వ్యవహారికవిద్యల యందు ఉత్తీర్ణులగుటకు తగినంత కృషిచేయదగిన 32 ధనవంతు లు విద్య మనకెందుకు అని ఆశ్చర్యచేయుట న్యాయముకాదు. కులక్షేమమునకు దేశక్షేమమునకు శ్రేయోదాయకము కాదని మాత్రము నమ్ముడి. ధనవంతులు కానివారికి ధనసహాయము చేయుటకు మన కులమునకు సంబంధించిన ధర్మనిధులు పెక్కు గలవు. ఇంకా కొన్ని సిద్ధులు మన మహాసభివారు నెలకొల్పు టకు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. వారి ప్రయత్నము లు సఫలముచేయుటకు దైవమును ప్రార్థించుచున్నాను. మనకు ముఖ్యమైనవిద్యలు వాణిజ్యము వ్యవసాయము న చైత్యములచేసి విదేశీయులకు మనదేశములో దొరికినవస్తువులన్నిటిని ఎగుమతి చేసి, లాభములను పొందుచు పరిదేశములలో కొన్నిటిని ప్రస్తు తిపు ఉన్నతస్థితికి తీసుకొనివచ్చినట్లు వాడుమనవ గ్రతులే రాను రాను మనవర్తకము పరిపూర్ణకమయ్యెను. ప్రస్తుతము మన వారు చేయుచున్న వర్తకము నామావశ్యమని చెప్పటకు డి యములేదు. ఇకమీద మన మేమాత్రము ఆదమరచి యుండిన యెడల మనవారి చేతిలో వర్తకము రూపు మాయలకేమియు అడ్డముండదు. కనుక ద్వైవధము. మన యువకులు విదేశీయుల కు పోయి వర్తక సంబంధముగ విద్యను పూర్తిగా గ్రహించవల సిన బాధ్యత మనయందున్నది. మనవారు సహకార సంఘముల ను బ్యాంకులను జాయింట్లు స్థాపకం చేసిలను స్థాపించి మనవర్త కమునతిరిగి ఉన్నతస్థితికి తీసుకొని రావలెను. లేనియెడల మన విధిని నిర్వర్తించినవారముకాదు. ఈ కులములో మనముండతగ ము. మనలో నెంతమందో భూస్వాములున్నారు. భూస్వాము లందరు తమయువకులను మన దేశమునందున్నట్టియు ఆమెరికా, జర్మనీ దేశములలో ఉన్నట్టియు ఉన్నత వ్యవసాయ విద్యాల యములకుపంపి వలయు విద్యను నేర్పించి ప్రయత్నములుచేయుట మనకీను. మనదేశమునకు శ్రేయోదాయకము. గోసంరక్షణ వ్యవ సాయము వర్తకము ముఖ్యములైన వైశ్య ధర్మములగు అనాద సిద్ధముగ పరిగణింపబడుచున్నది. మన స్త్రీలకు దగినంత న్యేప్తు లేదని చెప్పటకు కడు నిగ్గుచున్నది. గాని నిజముచెప్పటలో తప్పేమియు లేదు. ఏ దేశములో నయి తే స్త్రీల కుత గినంత మర్యాద జరుగుటలేదో అదేశము ఉన్నతస్థితిలో వుండు టకు అవకాశములేదు పూర్వము ఈ దేశ మహాపతివ్రతలు, వీరమాతలుగ బరిగియుండిరి. అట్టి మహాపతివ్రతవలెనైన దేశము లో నేడు స్త్రీలన్ని నీ చూచిన కడువిచారమగుచున్నది. మన కులదేవల మానముకొరకై ప్రాణమును కోల్పోయినట్టి మహాపతివ్రతా శిరోమణి అమె సత్యాగ్రహ ప్రతిమేగద మన కలము యిప్పటివరకునూ ఉన్నత స్థితియందుండుటకు కారణ భూతులు. అది మన కులదేవత స్త్రీ అయియుండి స్త్రీలకు వారి హక్కులను ఎందుకు మనసును స్ఫూర్తిగ వాప్యకొనినూ డు. స్త్రీలకు పురుషులకు ఏదగమైన భేదములేదు. వారికి వివాహకార్యములయందును తొండి ఆస్తియందు కొమరైతకు కూడ హక్కుండునటులక, విద్యయందును తగినంతవారికి న్యేప్తునివ్వయెడల వారిని మనము మ పస మందూకములవలె నుంచిన వారమగుదుము. అట్లుచేయుట మనకు ధర్మముకాదు.

అన్నిటికంటె నుఖ్యముగా యువకులకుండవలసినవి గు గుణసంపత్తియే. గుణవిహీనుడు బ్రతికియుండినకులమునకును దేశ క్షేమమునకును, భారమేకాని యెవ్వరైన మన ఉపకారములేదు. సత్య మేజయమని మనము గ్రహించవలయును. సత్యవ్రతము బూని తన జన్మపాపమునేనుకొని, మన దేశము పాపముచేసి విశ్వ ప్రయత్నము చేయుచున్న మహాత్మాగాంధీగారి జీవితమే ప్రబల నిదర్శనము. సత్యమేరణ్యము. సత్యవ్రతమే మనలను దైవసం భూతులుగ చేయును. వర్తకమునకు శత్రువు వీలుపడదని అనుకొ నుట మిక్కిలి పొరపాటు మాటవిలువే మూటవిలువ.

ఆర్యవైశ్యయువజనసోదరులారా మనకులమునందంతు రించిన మూఢవిశ్వాసములనువదిలి అంబరానితనము గ్రా చమును మన దేశమునుండి పొందోలటకు దగిన ప్రయత్నము లు చేయవలయును. అపికాచము మనలను పీడించి పిప్పిచేయు చున్నది.

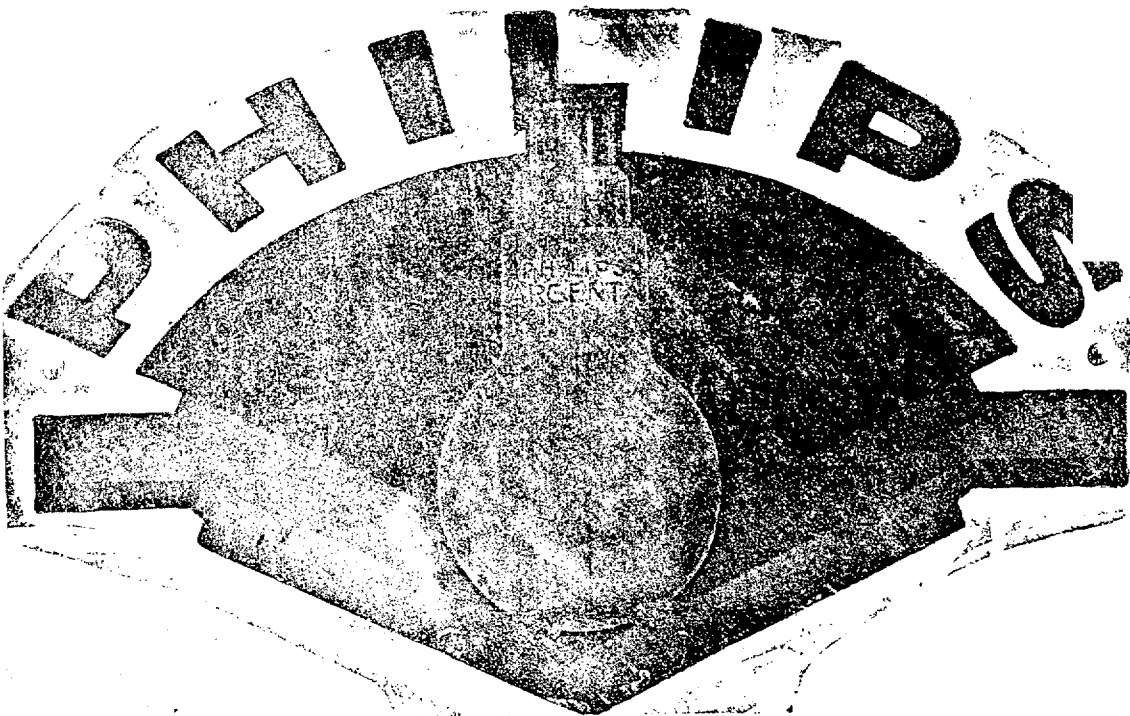
మన సంఘ సంస్కరణములయందును దేశసేవయందును పూర్తిగా విశ్వాసముంచి తగినంత కృషిచేయనిది, మన జన్మ ములను పాపము చేసుకొనుటకు వీలులేదు. కార్యదీక్ష పూను డు. కులగౌరవమును కాపాడుడు.

భారతశాసనసభ

సిద్ధా, జూలై 20:—పెప్టెంబరు 8, 13, 20 తేదీలు భారతశాసనసభయందు అధికారతేర కార్యక్రమమునకు ప్రత్యే కింపబడినవి. ఈ దినములందు అధికారతేర సభ్యుల బిల్లులపై చర్చజరుగును. పెప్టెంబరు 5, 11, 13 వ తేదీలు అధికారతేర సభ్యుల తీర్మానములపై చర్చ సలపుటకు ప్రత్యేకింపబడినవి.

(శ్రీ వెను)

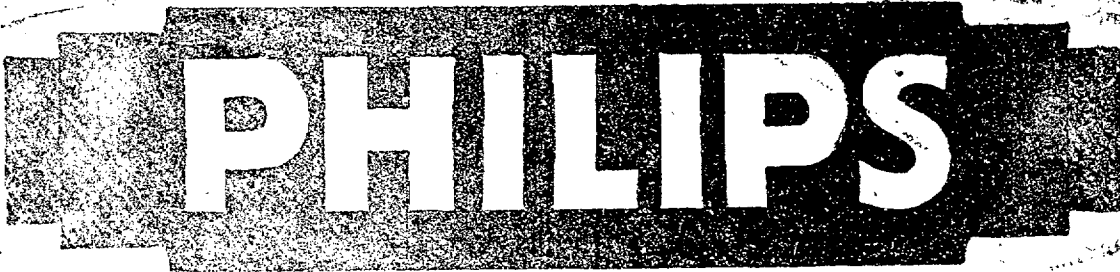
11	వీరిరవ 1 రతి	1 10 6
12	14 రతులు	1 10 0
13	28 రతులు	1 9 0
14	56 రతులు	1 8 6
15	1 అందర	1 8 0
శీర్షము పాద్యస్కాంత రేఖ అనగా (బిర్కె రేఖ)		2 4 0
కాంగో కి ది		1 0 0
రతులు 4 రి		1 2 0

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుడు
అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక దక్షిణ ఇండియాకు గల సోల్ ఏజంటువద్ద దొరకును. 357

THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,

Managing Agents:—BEST & Co. LTD., 1st Line Beach, MADRAS.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిరీ కంపెని, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.
కల్పికాదు. మోసములేదు.

మా ప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కెంపులు పొడిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్ల గొలుసులు, బం
గాడు, వెండిగొలుసులు, మర చెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధ
ముగా నుండును.

నవరసుబంగారునకు, ఛాద్ పొడికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితన
మునకు గ్యారంటీ.

నచ్చనినస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయే మా
యద్దేశ్యము. 4387

ప్రాప్తైటరు:—ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెని లిమిటెడ్.

జంతుజాలము నష్టపరిహారమునిచ్చు సంఘము.

హెడ్ ఆఫీసు:—బెంగళూరు సిటీ.

సా.పి.కెం 1924

వ్యవసాయదాదలకు పశువుల వ్యంగితదాదలకు మిగుల లాభకరమైనది. మాఖ్యపదుపాయములు
జంతువుల రిజిస్ట్రేషన్ ప్రీమియం కడుతక్కువ.

పర్మిఫీకేటుదాదలకు, తమహక్కులకు సొండ్ల పూర్వము వాయిదాలపద్ధతి మీద కట్టించునట్లుగా అప్పులు యివ్వబడును.
పర్మిఫీకేటు నాన్ ఫర్ పీటబుల్ హక్కును జంటనే చెల్లించబడును.

ఆర్డెనె జింగు యెస్సె కెక్టరు, మావర్ జెజర్లు, సబ్ ఏజెంట్లు లేనిచోట్ల సబ్ ఏజెంట్లు.
ఇండియా, బర్మా, సిలోనికం దంతలను కాపతెను.

వివరములకు

మేనేజింగు డైరెక్టరు, ది మైసూరు అగ్రికల్చరల్,

డైరీఫారమ్ కంపెని లిమిటెడ్, బనవనగడి, బెంగళూరు సిటీ.

శి శు సం ర క్ష ణి.

సామాన్యముగా చిన్న బిడ్డలకు గలగు వ్యాధులన్నిటిని తప్పక కుదుర్చును 50 మాత్రల సీసా ఒక రూపాయ

క్యాటలాగు ఉచితము.

రా మ మో హ న పార్ త్ సీ, బె జి వా డ.

AMRUTANJAN
The Only
Rain Killer

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము 2113

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాభము, అంగ్ల ఇండ్ల
కాలము, వంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల
శేక తమాషాలు, విద్యోదయిద్యలు మనుష్యుని హయాముచేయుట,
మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తేనెముతా సమాధియగుట, శరీరము
లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద
లగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. ధర రూ. 4.
Mesmerised Talisman సంజీవి దీనిధరించిన విశ్వరము;

అశోగ్యము, బలము, ధనలాభము, తెలివి, ఆదర్శము నిచ్చును
దని నేకూరును. వ్యాపారమున లాభమువచ్చును. అనేక మందికి
మెప్పు ధానినది. 688 1-3 రూ 1-3, 12-3 రూ. 1
5. ఆర్. జ. శార్దూలకాయాడు, బెంగళూరు. (గుంటూరుజిల్లా)

మా న స్థా ల్లా సి నీ మా త్ర లు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలకులభము! (హస్తాభిర్యుల ప్రత్యేకము) గుణానుభవము!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరచి, ఆవులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేక్ష్య, అనలు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆర్యోమనకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

మదన కామేశ్వరిలేవ్యము

బహినులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక,
నిప్పుత్తును, కుష్టవృక్షము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి
మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును
గలిగించును. 2 డబ్బీలు నాలుగు. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-4-0

పాలనుగంధిలేవ్యము—రక్తకుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది.
పవామేహము, మేహపాదలు, మచ్చలు, ఎరితరవర్చిగములు
క్రొత్తనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును.
20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0 చి. పి. భిర్యులు పేరు. 8851

2. పి. పి. అంతుకో, ఆయుర్వేదవనూజం, పెరి జె. పి. వెల్లూరుజిల్లా.